

PISSARRA

Revista d'ensenyament de les Illes núm. 86 - maig / juny 97

*Transferències d'educació
Ens hi jugam el futur*

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de
l'ensenyament de les Illes Balears.
Preu 350 pts.

EDITA: **STEI**

Sindicat de Treballadors de
l'Ensenyament de les Illes.

Carrer de la Vinyassa, 14 07005 Palma
Tf.(971) 46 08 88 Fax.(971) 77 12 00

CONSELL DE DIRECCIÓ I REDACCIÓ:

Biel Caldentey
Bartomeu Mascaró
Vicenç Garcia
Onofre Martí
Tomàs Martínez
Neus Santaner
Sebastià Serra
Assumpció Granero
Joana Torres

COORDINACIÓ:

Joan M. Mas

COL·LABORADORS:

Josep Aloy, Catalina M. Bover,
Josep Portella, Maria Antònia
Munar, Pere Cantarero, Pilar Costa,
Bernat Joan, Antoni Arbós, Joan
Pons, Domingo Mateu, Carmen
Haces, Vicenta Mengual, Mercè
Borràs, Assumpció Granero, Tomeu
Mascaró, Pere Polo

FOTOS:

Arxiu de PISSARRA

PORTADA:

Antònia Calafat

IL·LUSTRACIONS:

Catalina Escanellas

MAQUETACIÓ I COMPOSICIÓ

Amat Gallego

IMPRESSIÓ:

Escola de Formació en Mitjans Didàctics

PUBLICITAT:

Vinyassa, 14 Palma. Tf: 460888

Els articles publicats en aquesta revista
expressen únicament l'opinió dels seus
autors

Dip. Legal: PM 533/79 ISSN:1133-052X

2 • maig - juny 97

Índex

Editorial.....	3
Les transferències educatives.....	4
El dret a gestionar l'educació.....	6
Consideracions davant el traspàs de les competències.....	8
El repte de l'educació a les illes.....	10
El procés de transferències cap aquí, vist des d'allà.....	12
La irrenunciable descentralització per illes.....	14
Creant un model educatiu autònom.....	16
La necessitat de saber.....	20
El necessari consens entre la comunitat educativa.....	21
Transferir l'administració educativa.....	22
Tot esperant les competències.....	25
Descripció del sistema educatiu a les Illes Balears curs 1996/1997.....	26
Entrevista Pilar Costa.....	32
Entrevista Antoni Rami.....	34
L'STEI davant la transferència d'ensenyament a la CAIB.....	36
Seminari de coeducació: "Entre imatges de dones".....	39
Conferència: "La participación en la comunidad educativa".....	40
L'STEI a les jornades d'ONGs en el campus universitari.....	42
Model d'escola pública i ensenyament concertat.....	44
Entrevista Pablo Gentili.....	46
La universitat:element clau en el procés de (re)construcció nacional.....	52
II congrés de l'Escola Valenciana.....	53

Adreça de l'STEI al correu electrònic

STEI @ hotmail.com

Editorial

Transferències d'Educació: ENS HI JUGAM EL FUTUR

L'STEI, com a sindicat de classe i nacional de les Illes, al llarg de la seva trajectòria ha reclamat i ha lluitat per l'assumpció de les competències educatives en la doble vessant d'augmentar la capacitat de decisió política -assolir més sobirania pròpia- i de reforçar la nostra identitat cultural i nacional.

La nostra comunitat autònoma, amb un estatut propi de les comunitats de l'article 143, encara ara no ha avançat cap a aquestes fites, després de més de 14 anys de la seva aprovació.

Ara, dins el marc del Pacte Autonòmic, s'anuncia la data d'1 de gener de 1998 per assolir unes competències molt per davall del sostre competencial previst al darrer projecte de reforma de l'Estatut -aprovat al Parlament de les Illes- i rebutjat al Parlament de l'Estat espanyol.

Nosaltres, tot i seguir reclamant una reforma estatutària que eixampli el sostre competencial que ens equipari a les comunitats de l'article 151, apostam perquè, a la fi, es dugui a terme aquest traspàs. Per això, estam preocupats per la manca d'informació oficial sobre la situació d'aquest procés. Les declaracions oficials, tant per part del MEC com de la Conselleria d'Educació es mouen dins terreny de les generalitats. Nosaltres reclamam que s'endegui un veritable procés de negociació entre ambdues administracions.

Nosaltres donarem suport a totes aquelles mesures i posicionaments que ajudin a

aconseguir una posició negociadora que garanteixi una dotació "correcta" del funcionament de la transferència educativa a la nostra Comunitat autònoma.

L'STEI ha dut a terme un estudi sobre la situació del nostre sistema educatiu davant el repte de la transferència educativa i la precisió del seu cost "adequat"(1). Les conclusions més rellevants són les següents:

- El pressupost educatiu aprovat pel 1997 és manifestament insuficient i no pot ser la base per calcular el cost afectiu de la transferència educativa.

- La despesa educativa per alumne a les Illes Balears (255.000 ptes.) està per sota de la mitjana del territori MEC (339.000 ptes.)

- Calculam un cost addicional d'uns vint mil milions per a l'aplicació de la LOGSE a les nostres illes i per al procés de normalització lingüística, quantitat que sumada als 36 milions del cost efectiu d'ara, ens duu a considerar que qualsevol finançament que estigui per sota dels 56 mil milions de pessetes ens sembli insuficient.

Tot i que confiam que aquesta vegada es complirà el calendari oficial, volem instar la Conselleria d'Educació a el MEC a endegar totes les gestions, mesures i actuacions que ho facin possible. Per això, demanam a la Conselleria que:

- Defineixi com s'organitzarà i com funcionarà l'administració educativa, una vegada transferida, sempre tenint en compte el fet pluriinsular i comarcal.

- Desenvolupi un currículum propi, adaptat als nostres trets culturals i lingüístics específics, i que afecti tots els nivells educatius.

- Defineixi un marc de col·laboració amb les conselleries d'educació de Catalunya i el País Valencià.

- Estableixi una xarxa de centres que prevegi la implantació de l'EI i l'ESO, i que planifiqui la FP, adaptada a les necessitats del propi mercat i a la demanda de l'alumnat.

- Expliqui els principals trets de la seva política de personal (interins, homologació...).

- Constitueixi la Mesa Sectorial d'Educació de la CA.

Demanam que la Conselleria faci pública la concreció d'aquests punts i l'elaboració de les necessàries propostes que donin resposta a les qüestions plantejades. Des de l'STEI reclamam també, tant al govern central com a l'autonòmic l'acceleració de les negociacions, amb la participació real dels diversos col·lectius implicats i l'adquisició dels compromisos financers adequats per a la correcta dotació econòmica d'aquest traspàs competencial.

Pensam que l'adequada realització d'aquest procés és molt important pel nostre futur. □

(1) *Vegeu-ne el resum a les pàgines 26/30*

LES TRANSFERÈNCIES EDUCATIVES

Josep Aloy i Pons
Director General d'Educació

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears és una de les comunitats que s'incorporarà al procés autonòmic per la "via lenta" de l'article 143 de la Constitució. Això pot explicar perquè fins fa molt poc no tenia competències en educació, exceptuant les d'ensenyament no universitari de la llengua catalana i el conservatori.

El nou Govern ha donat un nou impuls a la transferència de l'educació a totes les comunitats que encara depenen del MEC: Aragó, Astúries, Balears, Cantàbria, Castella i Lleó, Castella-La Mancha, Extremadura, La Rioja, Madrid i Múrcia.

Fins ara les transferències educatives a les comunitats que ja les tenen, es negociaren successivament i individualment. En aquest cas, el MEC vol que s'assumeixin per les comunitats de "via lenta" en un sol acord i en un procés de negociació comú, encara que els detalls i les característiques es negociaran amb cada comunitat.

La conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern balear, davant el procés de transferències educatives, per tenir competències plenes en educació a partir de gener del 98, està fent una anàlisi basada en criteris econòmics i en el model educatiu.

Per conèixer el cost efectiu de les transferències s'han estudiat quatre elements:

1r.- Valoració dels centres en el seu estat actual. Es fa una anàlisi dels aspectes materials i humans que s'han de valorar.

2n.- Valoració del cost econòmic. L'administració vol prendre com a base el cost del servei transferit en el darrer pressupost econòmic, de l'any 1997. A part d'aquest cost, la nostra comunitat té en compte les dades dels darrers cinc anys i, sobretot, les del 96, el pressupost del qual ja està executat.

3r.- Anàlisi del Pla d'Inversions. Es refereix a les inversions vinculades al mapa escolar, cal veure les noves inversions a fer,

com ara els nous centres de secundària i les necessitats de millora i adaptació dels centres de primària. Aquestes previsions s'han d'incorporar dins la negociació de les transferències.

4t.- Estudi del cost de l'aplicació de la LOGSE. S'han de comptabilitzar els requisits mínims a nivell de dotació d'infraestructures. En aquest punt ens trobam que la llei orgànica que deriva de l'anterior govern, en el seu moment no va anar acompanyada d'una llei complementària de finançament, per la qual cosa ara s'ha de desenvolupar una llei que obliga a un grapat d'inversions. Un dels

obstacles amb què ens trobam és l'assumpció d'unes transferències quan el procés d'aplicació de la llei està a mig camí.

Des del Govern balear hi ha una voluntat d'incorporar aquest tercer element negociador amb un concepte nou, d'unes *transferències obertes*. Aquest concepte implica que a mesura que es vagi aplicant la LOGSE o es vagin incorporant els nous trams de secundària, es podran incorporar les inversions corresponents.

L'estudi d'aquests elements implica tenir a l'abast tota la informació possible de tots els components del teixit educatiu. Per això cal dir que l'estructura negociadora passa per la Comissió Mixta de Transferències, formada per membres de la CAIB i de l'Administració central, i, també, que existeixen tres elements de coordinació en el procés de les transferències educatives.

Des del Govern balear volem destacar que som receptius a unes transferències educatives ben dotades econòmicament, perquè aquesta és la base per a poder desenvolupar el nostre model educatiu i afrontar els reptes de futur que això suposa

1.- El For de Consellers de les Comunitats Autònomes sense competències, el qual té com a objectiu coordinar i intercanviar informació, mitjançant les seves comissions tècniques. Totes aquestes comunitats desitgen l'educació no universitària, però també que la seva transferència es faci bé i es financii correctament.

2.- La Comissió Interdepartamental de Conselleries, on hi participin totes les conselleries implicades en el procés i la seva gestió: Presidència, Economia i Hisenda, Funció Pública i Educació, Cultura i Esports, les quals, juntament amb el MEC, formen la

Subcomissió Mixta MEC-CAIB, d'on es deriva tota una sèrie de subcomissions tècniques, la funció de les quals és la d'informació i assessorament:

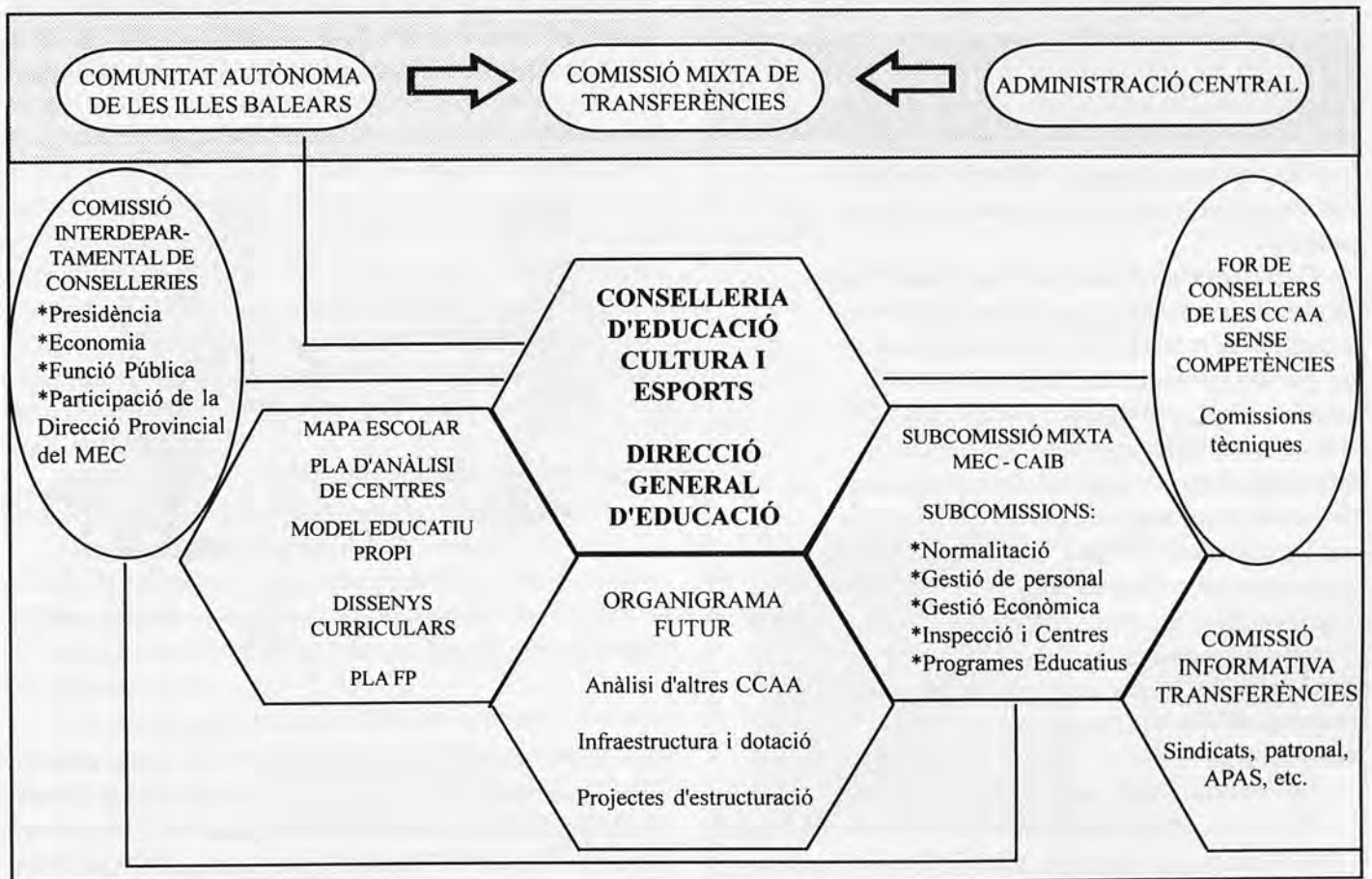
- normalització
- gestió de personal
- gestió econòmica
- inspecció de centres

3.- La Comissió Informativa de les Transferències, en la que s'incorporen els sectors implicats dins del sistema educatiu: sindicats, patronal, associacions de pares d'alumnes...

Des del Govern balear volem destacar que som receptius a unes transferències educatives ben dotades econòmicament, perquè aquesta és la base per a poder desenvolupar el nostre model educatiu i afrontar els reptes de futur que això suposa.

Tenim en compte que el futur es construeix des del present, però també comptant amb tot el nostre passat; per tant, pensam que hem de ser pràctics i realistes a l'hora d'aplicar el nostre model educatiu, basat en la llibertat, la tolerància i la personalització de l'educació.

El nostre objectiu, a mig termini, és tenir un ensenyament de qualitat i poder afrontar els nous reptes de futur, per això hem de començar a treballar des de la base, hem d'apostar per una bona formació tècnica, per unes bones dotacions i uns bons plans d'estudis. □

EL DRET A GESTIONAR L'EDUCACIÓ

Catalina M Bover i Nicolau
Diputada PSM

Per què volem les competències en Educació?
Una de les raons de la demanda constant de les transferències educatives a la nostra comunitat, és la necessitat d'instrumentalitzar el model de país que hem defensat i defensam per les nostres illes en el projecte polític i de societat del PSM. Som conscients que no podem renunciar al dret de planificar el nostre sistema educatiu ni a treballar per un projecte d'escola popular que estigui arrelada a la cultura de les nostres illes, ja que el nostre punt de partida és que l'ensenyament és un procés de preparació i d'integració a la pròpia comunitat, que es du a terme en un marc social concret. No cal dir que l'ensenyament a les nostres illes ha d'estar adequat als trets específics de les illes Balears en general, i de cada una de les illes en particular.

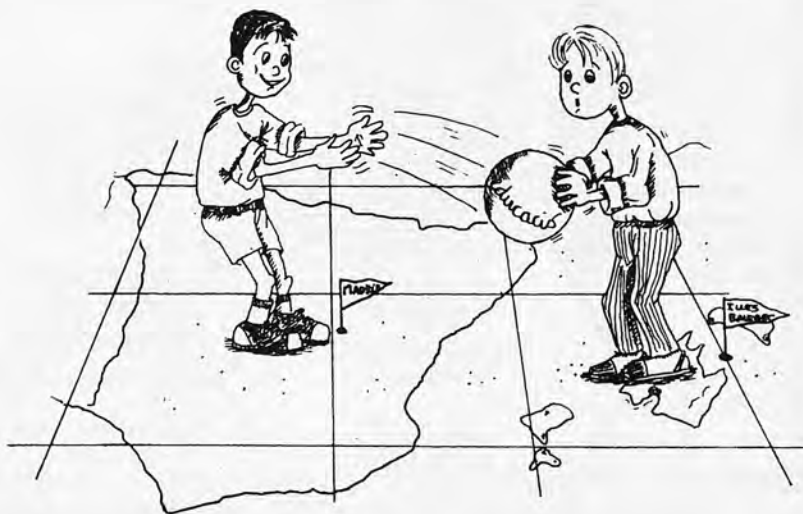
Els projectes educatius que elaboren els centres escolars han de planificar i programar objectius per democratitzar el fet escolar, el que farà o hauria de fer, que nins i nines que reben aquesta educació/formació conformin una societat més democràtica i tolerant que la que vivim actualment. Però per transmetre aquesta idiosincràsia cal definir el model educatiu que volem per treballar a tots els centres educatius. Defensem un model educatiu solidari, progressista, no sexista, ecologista, respectuós i coherent amb la realitat i la cultura pròpies de les nostres illes, que garanteixi el desenvolupament adequat de les persones i la igualtat d'oportunitats, tenint com a eixos bàsics la **llengua catalana i el currículum propi**.

Però quin és el marc competencial on es mouen?

Ens trobam situats a una Comunitat Autònoma que accedí a l'autonomia per la «via lenta», article 143 de la Constitució, i a

més a més el famós Pacte Autonòmic del PP i PSOE per ampliar les competències d'aquestes Comunitats Autònomes, no fa res més que permetre una delegació de competències, una cessió de l'Estat a la nostra comunitat que pot ésser revocada pel govern central.

La creació de les conferències sectorials, integrades per una representació de les Comunitats i de l'Estat, haurien de ser un fòrum de debat i no element de control de les competències educatives des del govern central. Aquest organisme pot tenir la funció de coordinació de recursos, però també de control, com ja he dit abans,

on s'hauran de consensuar temes que resten autonomia a les diferents comunitats, pla de construccions de centres escolars, inversions en infraestructures, creació de noves places, etc..., per tant és fa urgent la reforma de l'Estatut d'Autonomia que ens doni compe-

tències plenes, i ens poguem sentir tranquils com a poble, com a Comunitat Històrica que som.

En quines condicions podem rebre les competències educatives?

Podem fer un llistat de temes a tenir en compte a l'hora de planificar i assumir les competències que a hores d'ara no estan solucionats, i crec que no es solventaran abans del 1998:

Defensem un model educatiu solidari, progressista, no sexista, ecologista, respectuós i coherent amb la realitat i la cultura pròpies de les nostres illes, que garanteixi el desenvolupament adequat de les persones i la igualtat d'oportunitats

---

-Restriccions econòmiques greus que incideixen directament en la qualitat d'ensenyament.

-Congelació de places de secundària.

No s'han creades places definitives als IES de nova creació ni s'han creades places de llengua catalana.

-Pla Provincial de Formació del Professorat.

S'han suprimit la majoria de places de la Unitat de Programes i dels Centres del Professorat. Qui assumirà els programes de formació permanent del professorat, programes d'innovació pedagògica, els projectes d'investigació a les aules educatives, qui realitzarà el seguiment de formació a centres, qui s'encarregarà dels programes de català del Servei de Normalització Lingüística de la Unitat de Programes si des de 1.993 no es rep cap partida econòmica per a programes de català? És urgent fer obrir els ulls als polítics i tècnics del Ministeri d'Educació i també als de la conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears, perquè prenguin consciència que som una Comunitat amb una llengua pròpia, la llengua catalana, i una cultura diferenciada i que cal estructurar i organitzar el món educatiu en base a les característiques de la nostra comunitat i no en base a un projecte polític i educatiu pensat i realitzat des de Madrid.

-Pla Pilot de Formació que s'havia d'experimentar a les Illes Balears i que pareix ésser que ha quedat sense realització.

-Com es pensa dur a terme, des del Govern de la nostra Comunitat, l'homologació salarial dels funcionaris dels ministeris d'Educació amb els funcionaris de la Comunitat Autònoma?

-Com i quan es realitzarà el traspàs dels set mil funcionaris del Ministeri d'Educació?

Es sumaran als tres mil funcionaris que depenen de la conselleria de Funció Pública i Interior, o es crearà una Conselleria estrictament d'Educació? És una de les possibilitats a tenir en compte, sabent que les competències de cultura i esports estan transferides als Consells Insulars, i també si som conscients de la impor-

tància de les competències que ens arribaran en el 1.998, no només en els continguts sinó també en quant a recursos econòmics i humans.

-Necessitat de catalogar les places bilingües de secundària abans de que ens arribin les transferències educatives.

És obvi que si no es realitza aquesta catalogació, ja tan demanada per el nostre grup polític, el PSM, no garanteix en cap moment ni als pares i mares, ni a l'alumnat, ni al professorat, una continuïtat en el tema lingüístic.

-Com queda el nou Mapa Escolar?

Aquest element va molt lligat amb la catalogació de places bilingües. Fins ara no s'ha tengut en compte el tema de la llengua catalana. Cal respectar l'elaboració i reflexió que s'ha dut a terme en els centres educatius en quant a definir el seu Projecte Lingüístic, el Projecte Educatiu i el Projecte Curricular. Si no es té en compte el treball de consens, de formació pedagògica i de debat que s'ha donat i es dona en els equips educatius serà el moment idoni per afirmar i reafirmar que els responsables d'organitzar l'educació a la nostra comunitat no són conscients d'on viuen, quin és el context social i cultural ni tan sols el què vol dir Identitat de Poble.

Voldria equivocar-me quan pens que aquests buits no estaran solvents en el 1998. □

ATENCIÓ!

A la fi es troba al seu abast la
GRAN ENCICLOPEDIA ESPASA
 de la llengua CASTELLANA
 de 112 volums.

Inclou
MOBLE LLIBRERIA

Cridi-ns a
ESPASA CALPE
 24 89 37
 FESTIUS INCLOSOS

CONSIDERACIONS DAVANT EL TRASPÀS DE LES COMPETÈNCIES

Josep Portella Coll

Diputat per Esquerra Unida de les Illes Balears

Les negociacions pel traspàs de les competències educatives s'estan desenvolupant en el més absolut anonimat. Potser fa dos anys va ser convenient, en ocasió de les competències universitàries, projectar conflictes entre governs i partits amb un clar contingut electoralista. Ara, la situació és diferent. L'únic que se sap és que es preveu que les competències ja es puguin exercir com a pròpies a partir de l'1 de gener de 1998. Això no és saber molt, no seria la primera vegada que anuncis d'aquesta mena s'ajornen.

Les opinions que fins ara han transcendit des de diversos punts indiquen quina hauria de ser la dotació mínima de les competències, entre trenta-cinc i quaranta mil milions de pessetes anuals. I ja som al Gran Batzar de Constantinoble.

Des d'Esquerra Unida observem amb una certa cautela les negociacions i el seu resultat. Des d'aquesta posició, emperò, hem de fer una sèrie de consideracions de caràcter més general per entrar, en el futur, a l'anàlisi i opinió sobre les qüestions més concretes:

1.- El traspàs de les competències educatives és d'una importància cabdal: a) per ampliar el sostre competencial als nivells de poder rebre la cessió de la gestió del 30 % de l'IRPF; b) l'increment de la sobirania política de la Comunitat a unes cotes que gairebé dupli-

quen les actuals; c) la possibilitat d'aproximar les decisions respecte del sistema educatiu als ciutadans i ciutadanes de la nostra Comunitat i avançar en un ensenyament de qualitat, de suficiència i de compromís amb l'entorn territorial i humà.

2.- El traspàs es realitzarà en una situació gens propícia per a la millora del sistema públic d'educació: a) la clara insuficiència del finançament de la LOGSE, amb la qual cosa els aspectes més progressistes d'aquesta han quedat sense el desplegament necessari (el refús de la iniciativa legislativa popular de finançament del sistema educatiu, promoguda per CC.OO., és una decisió explícita de quines són les intencions del Govern); b) les primeres mesures neoliberals aplicades al sistema educatiu (en contra del sistema públic, de restricció de la despesa, de l'elecció de centre, etc.)

3.- La situació de desigualtat territorial del sistema educatiu al conjunt de l'Estat. En aquests últims anys s'ha fet més pronunciada la diferència entre les CC.AA amb competències i aquelles que han seguit en l'estructura MEC. El traspàs de les competències en una situació de desigualtat, sense la posada en marxa de mecanismes

de compensació interterritorial i de solidaritat, anirà en contra del conjunt del sistema. En aquest cas, la nostra Comunitat, que s'ufana de ser la de més alta renda per càpita i de major índex de creixe-

ment del PIB, es manté entre les comunitats més deficitàries en matèria educativa: nivells d'analfabetisme, anys d'escolaritat, nivells de diplomats i llicenciats, despesa educativa per habitant. En aquest sentit, el traspàs, sense mecanismes compensatoris, pot consolidar una situació gens favorable.

4.- La negociació establerta sense la realització d'un estudi-informe sobre les necessitats educatives de la xarxa pública a les Illes Balears (amb participació directa de la Comunitat educativa i dels ajuntaments), amb expressa referència a les necessitats d'infraestructura, recursos humans i materials, finançament per inversió nova, pot representar una negociació a les fosques amb uns resultats negatius.

El traspàs de les competències en una situació de desigualtat, sense la posada en marxa de mecanismes de compensació interterritorial i de solidaritat, anirà en contra del conjunt del sistema

5.- És negatiu, igualment, com així sembla que ho planteja el Partit Popular en el Govern espanyol, que el càlcul del cost de les competències es realitzi en base als pressuposts de 1997, clarament restrictius.

6.- L'ajornament de la creació del Consell Escolar de les Illes Balears, que ja hauria de ser present en el marc de la negociació del traspàs de competències, i la negativa a la creació del Consell Balear de la Funció Pública, que hauria de ser l'òrgan decisiu general en la preparació de l'homologació del personal transferit perquè aquesta sigui immediata, són elements de risc a considerar. □

SANICALOR

SALES DE BANY

**SANITARIS, CALEFACCIÓ,
AIRE CONDICIONAT,
PISCINES, CERÀMICA, GRES,
ACCESSORIS DE BANY**

Exposició

Ausiàs March, 38
Tl. 29 12 64
Fax 29 12 65
07003 Palma de Mallorca

**Exposició, oficines i
magatzem**

Gremi dels Boters, 19
Tl. 43 02 00
Fax 43 14 80
07009 Palma de Mallorca

tecno broker

Corredoria d'Assegurances S.L.

Una assegurança intel·ligent

Una assegurança eficaç

**Productes comercialitzats
en exclusiva**

- Llar
- Subsidi
- Medicina privada

C/ Julià Álvarez, 8 1r esq.
07004 Palma de Mallorca
Tel. 76 13 35 Fax 76 07 52

EL REPTA DE L'EDUCACIÓ A LES ILLES

Maria Antònia Munar i Riutort
Presidenta d'Unió Mallorquina

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears va accedir a l'autonomia política ara fa catorze anys per la via de l'article 143. Això ha significat que la capacitat d'autogovern que disposem tots els ciutadans és, en general, molt limitada. L'article 143 de la Constitució estableix per als Estatuts d'Autonomia i per a les Institucions de les respectives Comunitats Autònomes una sèrie de competències de caràcter legislatiu molt més restringides que els Estatuts de les denominades Comunitats Històriques que van accedir a l'autonomia per la via de l'article 151 de la Constitució Espanyola.

Competències en serveis bàsics com Sanitat i Educació han estat excloses en el desenvolupament institucional i estatutari a la nostra Comunitat Autònoma fins a la reforma dels Estatuts de l'article 143 pactada pel Partit Socialista i el Partit Popular a nivell estatal. Aquesta reforma ha obert el camí per tal de gestionar directament l'Educació per part dels diferents Governos Autònoms.

En aquest sentit, les competències d'Ensenyament s'han convertit en una qüestió prioritària per als distints sectors de la nostra Comunitat Autònoma: el col·lectiu dels treballadors de l'ensenyament, les associacions de Pares i Mares d'Alumnes, i dels sectors polítics situats en l'oposició del Parlament de les Illes Balears.

Unió Mallorquina també ha mostrat la seva preocupació per tal d'aconseguir un traspàs competencial, amb els mitjans humans i materials necessaris, que permeti la consolidació d'una prestació pública bàsica com és el sistema educatiu. En el seu moment, Unió

Mallorquina des de les seves responsabilitats en el Govern de la Comunitat i, en concret des de la Conselleria d'Educació, vam començar les gestions per fer possible el traspàs de competències, i amb aquesta finalitat es va aprovar un model educatiu adaptat a la nostra realitat i a les previsions de la LOGSE. En l'actualitat, des del Parlament hem demanat en reiterades ocasions l'acceleració del procés de transferències en matèria educativa. Per tant, és urgent i necessari el compliment del calendari de traspàs de les competències que ja hem vist que ha sofert diversos retards en un tema tan important com és la Universitat.

Però també considerem que aquest traspàs és prou important

per les implicacions que té per al normal desenvolupament d'una societat que està situada en paràmetres de desenvolupament econòmic i social alts. Les Illes Balears no es poden permetre unes competències infravalorades econòmicament i sense els mitjans materials necessaris que puguin fer impossible una

El model educatiu que s'ha d'aplicar a les Illes Balears en el moment de les transferències ha de venir definit per una sèrie de factors que permetin garantir una oferta bàsicament pública, sense excloure l'aportació privada, que garanteixi la igualtat en l'accés a l'educació i que sigui de qualitat

oferta educativa de qualitat. S'ha d'evitar la possibilitat que l'experiència del traspàs de la Universitat es torni repetir.

En aquest sentit, Unió Mallorquina sent preocupació per la nova orientació de la política educativa impulsada des del Ministeri d'Educació i Cultura i concretament per les repercussions negatives que pot tenir en la nostra Comunitat Autònoma i en el procés de transferències. I són algunes de les darreres disposicions del Ministeri les que han provocat aquesta preocupació i han creat alarma social entre el col·lectiu de l'ensenyament públic. Si a això afegim que les Illes Balears són una Comunitat on el nivell d'equi-

paments i d'inversió en ensenyament públic no és dels més alts de l'Estat Espanyol, es pot entendre que les transferències presentin nombrosos punts obscurs.

Per tant, Unió Mallorquina considera que el model educatiu que s'ha d'aplicar a les Illes Balears en el moment de les Transferències ha de venir definit per una sèrie de factors que permetin garantir una oferta bàsicament pública, sense excloure l'aportació privada, que garanteixi la igualtat en l'accés a l'educació i que sigui de qualitat.

Per tant, i des de la concepció que l'Educació és un servei públic bàsic i un dret fonamental de la nostra societat, els punts concrets que Unió Mallorquina considera s'han de tenir en compte a l'hora de culminar el procés de transferències en matèria d'educació i el futur desenvolupament d'aquestes adaptant-les a la realitat de la Comunitat Autònoma són els següents:

1.- Participació dels agents socials en tot el procés de transferències des de l'Estat a la CAIB.

Una competència de la transcendència de l'Educació que afecta la societat d'aquestes illes en general ha de contemplar la participació dels sectors representatius.

2.- Manteniment i adaptació, si cal, de les previsions contemplades a la LOGSE a la realitat sociolingüística, cultural, geogràfica i històrica de les Illes.

S'han de mantenir els paràmetres de qualitat que va introduir la LOGSE en el sistema educatiu, com el ratis d'alumnes per aula tant en primària com en secundària i els requisits mínims exigibles. Igualment s'han d'adaptar els diversos currículums a la realitat diferenciada de les Illes Balears.

3.- Promoció de l'ensenyament en llengua catalana.

S'ha de partir des d'un mínim del 50% de matèries impartides en llengua catalana, fins arribar al 100% en un període de quatre anys des del moment que es faci efectiva la transferència.

4.- Garantir una major autonomia dels centres escolars a l'hora d'establir l'orientació educativa.

S'ha de garantir un augment de l'autonomia docent dels centres educatius que ha d'anar acompanyada d'un augment de l'autonomia en la gestió dels recursos econòmics i materials.

5.- Garantir la consolidació de les plantilles en els centres educatius.

Per assolir una oferta qualitativa en matèria d'ensenyament s'ha de procurar consolidar les plantilles en els centres educatius públics, reduint itineràncies garantint certa estabilitat al professorat interí. També considerem important cobrir les necessitats dels centres en matèria de substitucions, creant una borsa de substitucions permanent.

En aquest sentit, és inquietant la política del Ministeri d'Educació aplicada a les Illes Balears, que es podria qualificar "d'amortització" de places, unes vint-i-cinc, que es podria pensar dirigida a reduir el pes econòmic en els futurs traspassos de competències. Per tant, les transferències haurien de contemplar una dotació de

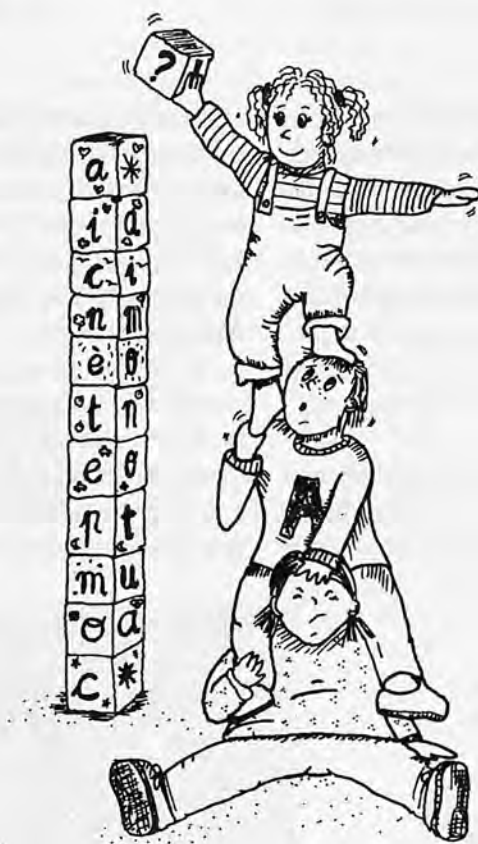
recursos econòmics i personal suficient i una previsió de futures inversions en ensenyament públic necessàries per assolir nivells de qualitat.

6.- Garantir la formació continua i el reciclatge del professorat.

Per altra banda la formació continua del professorat, així com el reciclatge, ha de ser prioritària per tal d'assolir aquesta oferta educativa de qualitat. Així s'ha d'afavorir el reciclatge del professorat en condicions adequades, en horari laboral, i afavorir la formació en els Centres d'Especialització del Professorat. El reciclatge s'ha de promocionar en totes i cada una de les matèries docents.

En definitiva, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'enllestir el procés de transferències en matèria educativa des de la responsabilitat política per les implicacions socials i culturals que tenen aquestes. I una de les prioritats és aconseguir un sistema educatiu participatiu, socialment avançat, qualitativament modern, universal i basat en els principis democràtics. I això requereix una gran capacitat de diàleg entre els sectors directament implicats i la societat.

Si aconseguim obrir canals de participació democràtica crec que entre tots haurem aconseguit un sistema educatiu de qualitat per a les Illes Balears. □

EL PROCÉS DE TRANSFERÈNCIES CAP AQUÍ, VIST DES D'ALLÀ

Pere Cantarero i Verger
Diputat del PP per les Illes Balears

La gran operació política que ha de dur a terme el Ministeri d'Educació i Cultura és culminar el procés de traspàs de competències en matèria d'educació no universitària a les deu Comunitats Autònomes que encara no tenen competències plenes en matèria educativa (el 39% de la població de l'estat). L'operació és de gran envergadura no només per la seva magnitud econòmica, sinó perquè amb ella es produeix el tancament d'un procés que suposa la transformació històrica de les estructures educatives més importants des que es constituí el sistema educatiu nacional a mitjans del segle passat.

La negociació amb les Comunitats Autònomes que rebran el traspàs ja està iniciada. L'actitud de les Administracions educatives és ambivalent: per una part, la recepció de competències és ben acollida, ja que suposa un increment del poder real de les Comunitats Autònomes quan s'assumeix un dels serveis fonamentals a una societat moderna. Però, per altra banda, plantegen la negociació amb la pretensió de tenir garantit el finançament suficient per atendre les noves necessitats derivades de la implantació progressiva de la reforma educativa als propers anys.

La lògica de la negociació per part de la majoria de les Administracions educatives és la següent: no basta que l'Administració Central traspassi els serveis educatius amb el procediment habitual, és a dir, agafant com a base el cost efectiu dels serveis de l'any en que es produeix el traspàs. És necessari incloure la garantia d'un finançament suplementari per atendre les necessitats derivades de la implantació de la reforma educativa als propers quatre anys.

Aquestes necessitats són bàsicament dues:

1.- El cost necessari per atendre a l'ampliació de la gratuïtat als

14-16 anys -educació obligatòria- als centres concertats (el nombre d'unitats que previsiblement s'acolliran a aquesta ampliació dels concerts estaria en torn a 3.880, la qual cosa suposaria una escolarització d'uns 120.000 alumnes). La repercussió pressupostària, en càlcul aproximat, seria al voltant a 33.000 milions de pesetes, que s'haurien d'aplicar progressivament als exercicis pressupostaris de 1.998, 1.999 i 2.000.

2.- El finançament de les inversions que es necessiten per a completar la xarxa de centres educatius que satisfagi l'escolarització òptima d'acord amb les previsions de la implantació del nou sistema educatiu. Tots sabem que la implantació s'ha fet en els seus primers anys amb precipitació, amb desordre i sense disposar dels recursos que havien pensat els autors de la reforma. Les ne-

cessitats d'inversió són molt diferents entre les distintes Comunitats. Les que han sofert una major baixada demogràfica no tenen tantes necessitats d'inversions educatives, mentre que altres Comunitats autònomes -com és la nostra- no disposen d'una xarxa

suficient per atendre les exigències d'escolarització. Ambdós problemes (gratuïtat i culminació de la xarxa de centres) han de ser resolts simultàniament.

De totes maneres, les CCAA que ja tenen transferit el sistema no universitari no gaudeixen de excepcionalitats pressupostàries, per exemple: "Opinió sobre si es dediquen prou diners del pressupost de la Generalitat de Catalunya a l'educació: pocs 60'0%, suficients 16%, massa 1,4%, ns/nc 22,6% (font: Gabise SA, 1994 $\pm$ 2,2%).

És necessari incloure la garantia d'un finançament suplementari per atendre les necessitats derivades de la implantació de la reforma educativa als propers quatre anys

A més hi ha una altra situació que és preocupant en si mateixa: els resultats de les avaluacions ja efectuades respecte a l'educació primària són certament inquietants. Per exemple, a l'àrea de matemàtiques el sistema educatiu ocupa un dels llocs inferiors en estudis internacionals de gran solvència. A les proves efectuades per l'Institut Nacional de Qualitat i Avaluació (INCE) a l'any 1.995 el percentatge mitjà dels resultats no arribà als 50% d'encerts.

Això des d'allà, però, i aquí? Dos aspectes bàsics fonamentals:

1.- Aconseguir un ampli pacte amb tots els estaments de la comunitat escolar, pares i mares, els sindicats de treballadors del sector, els alumnes, i, per descomptat, deixar a un costat les picabaralles i els interessos de partits polítics. Ens convé a tots.

2.- El repte que suposa per a l'administració de la CAIB i per a la Conselleria d'Educació és enorme. Ja no serem pus territori MEC, ara serem territori CAIB. El sistema central, al que estam tan acostumats els docents d'aquestes terres, de proveïment desapareix, ja no hi haurà decrets del BOE, sense que ningú piuli, ja no hi haurà instruccions -a vegades aberrants- de principi de curs per part de la subdirecció general corresponent, ja ningú d'allà ens resoldrà o no els nostres problemes, es tindrà per primera vegada la gestió del sistema en matèria de NL, recordau aquell servei de coordinació, seguiment i suport lingüístics, que proposava Melià al 92, s'hauran de prendre decisions relatives al personal -tothom sap el que això suposa-, als concerts, a l'ensenyament 0-3, als batxillerats, als ensenyaments musicals, a les AA i OA, als idiomes, a les persones adultes, al currículum, al material didàctic, al transport i menjadors, a la millora dels processos d'aprenentatge, a la formació del professorat, a la FP, a la integració, a la descentralització administrativa per illes, i molts més assumptes, és a dir, el disseny d'una política educativa pròpia i autònoma, que s'adapti a les nostres especificitats territorials i culturals. En resum, esdevé un temps de canvi, de futur i d'esperança. □

ALNO®

La cuina menys comú del mercat

PROCUINE STUDIO
MOBILIARI DE CUINA

C/ Cecili Metel, 5A
Tfs.: 71 75 61 - 71 06 49
Palma de Mallorca

LA IRRENUNCIABLE DESCENTRALITZACIÓ PER ILLES

Pilar Costa i Serra

Senadora per Eivissa i Formentera

L'educació és una de les competències més esperades a la nostra Comunitat que, hores d'ara, és l'única amb llengua i cultura pròpies que no gaudeix d'una educació i ensenyament "administrats" des de la pròpia comunitat autònoma.

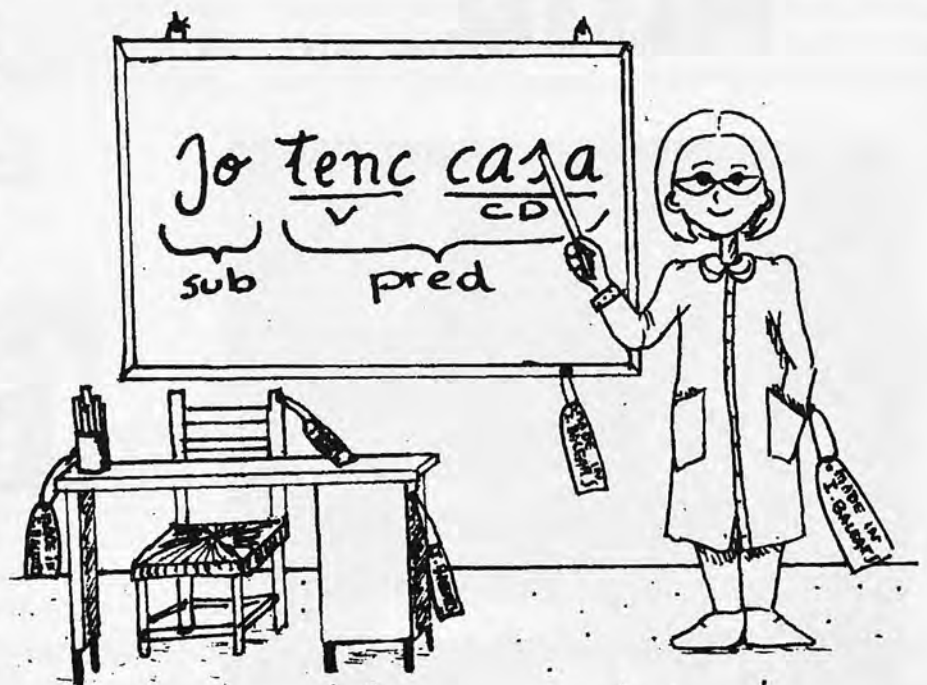
Però aquest mateix any arribaran les competències educatives perquè siguin una realitat l'any que ve, i així es donarà, per fi, compliment al nostre Estatut d'Autonomia en la seva reforma de 1992. Davant aquest canvi ens invadeixen moltíssims interrogants, dubtes i preocupacions dels quals, des de les administracions implicades, n'esperem una resposta.

No hem d'oblidar que som una comunitat insular i, per tant, des de les illes més petites (Menorca, Formentera i Eivissa) ens plantejam quina serà la via més adequada per a la descentralització d'aquestes competències, és a dir, si es mantindrà la Direcció Provincial d'Educació, que passaria a dependre de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear, i es nomenaria un Delegat territorial a les illes Pitiüses, i així aconseguir un organisme que gestionés des de les nostres illes menors tot l'ensenyament; o, pel contrari, es podria optar per la creació, per part del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, d'un Consell Escolar on es fomentés una participació real de la comunitat educativa. El que hauria de ser una reivindicació irrenunciable és la vertadera descentralització per illes.

Preocupa que a aquestes alçades, a tan sols tres mesos per les vacances d'estiu

hagi transcendit tan poca cosa sobre les negociacions d'aquestes transferències, tenint en compte que no podem acceptar que arribin de qualsevol manera i amb qualsevol finançament; i, el que és més greu, que els diferents col·lectius com: sindicats, APAs, associacions d'estudiants, etc. no participin d'una manera activa i principal en aquest procés negociador.

Per altra banda, és indispensable la màxima sensibilitat amb la normalització lingüística a fi de no donar una passa enrera amb el procés normalitzador, esperant que el decret de mínims de

l'ensenyament en català quedi molt prompte desfasat, perquè significarà l'avanç en l'educació per la nostra cultura i la nostra llengua.

En definitiva, com a representant de les Illes Pitiüses el desig és que, una vegada superada l'etapa de centralització de l'educació des de l'Estat espanyol, no caiguem en la centralització des de la capital balear, perquè un ensenyament descentralitzat serà a la vegada més proper a tota la comunitat educativa i, en definitiva, a tots els ciutadans.

Des de les illes més petites ens plantejam quina serà la via més adequada per a la descentralització d'aquestes competències

Ens trobam davant un moment crucial per a l'educació a les illes Balears, i les tan esperades transferències educatives haurien de ser dissenyades al màxim entre tots els col·lectius afectats, sense oblidar que aquesta matèria s'ha d'adaptar als nostres trets d'identitat, tals com la llengua pròpia, la cultura, la insularitat, etc.

Finalment, serà bàsic el finançament que acceptem amb aquestes transferències. Aquí l'Administració autonòmica té un paper central, a desenvolupar, ja que per una millora de la qualitat del sistema educatiu, necessitam un "reforçament econòmic", per no trobar-nos amb les mancances actuals derivades de la retallada pressupostària, que ha provocat la mobilització de tot el sector educatiu en demanda de la construcció de tres nous instituts a l'illa d'Eivissa, per posar tan sols un exemple.

Així, doncs, esperam amb ànsia les competències amb matèria educativa a fi de donar una passa més en el disseny del nostre futur, dibuixat des de cadascuna de les illes, amb la seva diversitat i peculiaritat, acompanyades d'un finançament i una descentralització irrenunciabls. □

**SERVEI DE
LLIBRES
ESTRANGERS
LLIBRES
DELS PAÏSOS
CATALANS
JOGUINES
I LLIBRES
INFANTILS**

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)

Pianos Can Garcias
Pere Josep Garcias

C/ Joan Maura, Bisbe, 10 - Palma (Mallorca) Tel. i Fax: 46 20 16

VENDA DE PIANOS VERTICALS I DE COA

Primeres marques europees

BLÜTHNER • BOSENDORFER • C.BECHSTEIN • FEURICH • FORSTER
FURSTEIN • GAVEAU • GROTRIAN-STEINWEG • HOFFMANN • IBACH
KEMBLE • KINGSBURG • OTTO-BACH • PETROF • PFEIFFER • PLEYEL
RAMEAU • RÖNISCH • RÖSLER • SAUTER • SEILER • SCHOLZE
STEINGRAEBER & SÖHNE • WAGNER • WEINBACH • ZIMMERMANN

Especialistes en pianos per a professionals i pianos d'estudi

El millor servei post-venda Més de 70 anys d'experiència

AFINACIONS • REPARACIONS • RESTAURACIONS

LLOGUER DE PIANOS NOUS O RESTAURATS

INSTRUMENTS HISTÒRICS

(CLAVICEMBALS • FORTEPIANOS • ORGUES LITURGICS)

PIANOS ELÈCTRICS • ACCESORIS • TRANSPORTS

CREANT UN MODEL EDUCATIU AUTÒNOM?

Bernat Joan i Mari

President d'ERC-Balears i Pitiüses

El traspàs de les competències en matèria educativa a la comunitat autònoma de les illes Balears ha estat una reivindicació constant des dels professionals de l'ensenyament, sindicats, associacions professionals, etc. a les nostres illes. Si la memòria no m'enganya, durant la dècada passada ja hi va haver alguna campanya en favor del traspàs de les competències en educació. Aquestes reivindicacions partien (i parteixen) de la consciència clara que és imprescindible perquè realment existeixin ni que siguin uns mínims d'autonomia i que hi hagi un model educatiu propi per a la nostra comunitat suposadament autònoma.

Durant tot aquest temps hi ha hagut diversos sectors contraris al traspàs de competències en matèria educativa, sectors de diversa casta i condició. Si no hi hagués hagut aquests sectors contraris, òbviament faria anys que a les illes Balears i Pitiüses tendríem competències exclusives en matèria educativa.

Per què tarden tant? (Amb una mica de sort i si el calendari es va complint, tendrem traspassos en Educació a principis de l'any 1998). Podem apuntar diverses raons:

- Per un cantó, la manca de convicció autonomista dels governs espanyols. És ben coneguda l'actitud tradicionalment jacobina dels socialistes, que no entenen (o no accepten) la plurinacionalitat de l'Estat. Per aquesta raó, han procurat que l'Estat continués gestionant tantes competències com fos possible.

- Conseqüència d'aquesta actitud, s'ha generat un discurs freqüentment contradictori, dins una certa progressia. Per una banda, s'afirma, seguint aquest discurs, que cal que l'Estat es "descentralitzi", però, per altra banda, es diu que, tenint a les illes un govern de dreta, val més que continuïn (durant l'època socialista) gestionant les competències en Educació des de Madrid.

- Així mateix hem d'apuntar un altre factor important: la ideologització espanyolista d'una part gruixuda de les persones que avui dia treballen com a professors a les illes Balears i Pitiüses.

Són funcionaris, funcionaris de l'Estat espanyol, i tenen una certa formació, generalment molt hispanocèntrica (sobretot les persones que han rebut la seua formació fora dels Països Catalans) i poc adequada a la cultura de la pluralitat.

Per tot això, no hem tingut fins ara competències en matèria educativa a les illes Balears i Pitiüses, però ara, segons sembla, ja estan a punt de caure.

En una segona part, doncs, hem de tenir en compte que se'n pot esperar i, sobretot, que se n'hauria d'esperar, del fet de comptar amb competències d'Educació.

Del traspàs de competències en Educació n'hem d'esperar, com a mínim, un aprofundiment en el procés de normalització de la llengua catalana

---

A. NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

El motor de la reivindicació de competències exclusives per a la comunitat autònoma de les illes Balears en matèria educativa ha estat la normalització lingüística. El lliure intercanvi, sense condicions, de professorat amb la resta del territori MEC ha constituït un llast insalvable per al procés de normalització de la llengua catalana als centres d'ensenyament. Només a centres molt petits no hi ha professors o professores amb plaça fixa sense coneixements de català suficients per ensenyar en la nostra llengua. Aquesta circumstància ha fet que, per manca de personal, d'una manera sistemàtica, hi hagi hagut una presència majoritària de les classes en espanyol per tot arreu (fins i tot a la majoria dels centres que

Primària

cicle inicial

Pictograma de la unitat

ELS SENTITS

Relaciona:

Van vestits amb:

2ª VIA - Activitats de reforçament

Pinta:

Recoegues i escriu:

Encerca:

3ª VIA - Activitats d'ampliació

Escriu:

Escriu:

cicle mitjà / cicle superior

Energia i els éssers vius.

Activitats prèvies

Energia i els éssers vius

Mapa de conceptes i activitats prèvies

Protecció d'espècies

El porcí que amaga la manducadora de l'encarnada.

La manducadora, una de les éssers vius més importants.

Text informatiu

Entra en cada cas, la foto corresponent a la funció que fan les plantes:

Completa cada frase amb una de les plantes següents:

Classifica:

Activitats

Edicions Cort

Presenta

Noves eines
per a una nova
frontera educativa

Tota l'educació primària!

Llibres de text propis per a un nou PROJECTE DE PAÍS.

Llum verda per a un material didàctic propi de les Illes Balears.

📖 Llibres de text elaborats per una editorial d'aquí, des d'una òptica pluriinsular de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, integrats dins un vertader PROJECTE DE PAÍS.

📖 Íntegrament en llengua catalana de les Illes Balears, amb les modalitats insulars pròpies.

📖 Amb els continguts, conceptes, procediments i actituds referits a la realitat lingüística, cultural, territorial, històrica i econòmica de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, projectada en cercles concèntrics a Espanya, la Mediterrània, Europa...

📖 Amb un ampli ventall de possibilitats: llibres de text, guies didàctiques, quaderns de treball, projecte curricular en disquet... Llengua catalana i llengua castellana a partir d'un tractament integrat de les dues llengües, coneixement del medi natural i social a partir de la nostra realitat pluriinsular, matemàtiques, etc.

📖 Un nou projecte pedagògic basat en la **individualització** (4 vies d'aprenentatge segons el nivell de cada alumne) i l'atenció a la **diversitat** dels grups d'alumnes de cada centre escolar.

C/ Can Troncoso, 3, 1er • 07001 Palma
Telèfon (971) 71 27 80 • Fax (971) 72 00 36 • E-Mail: edcort@readysoft.es

compten amb un Projecte Lingüístic de Centre que afirma que el català és la llengua vehicular del centre i que serà la llengua habitual en l'activitat acadèmica: hi ha centres amb un PLC que preveu un ensenyament totalment catalanitzat i que, en canvi té menys d'un vint per cent de classes en català!).

Del traspàs de competències en Educació n'hem d'esperar, com a mínim, un aprofundiment en el procés de normalització de la llengua catalana.

El Decret Flaquer, que se suposa que haurà de fer-se efectiu abans de començar el pròxim curs, preveu que, com a mínim, la meitat de l'activitat educativa a cada centre d'ensenyament s'haurà de vehicular en llengua catalana. Amb el traspàs de competències es podrà articular un sistema d'inspecció propi que vetlli perquè les lleis i els decrets que tenen a veure amb l'ús de la llengua, efectivament, es compleixin.

En política lingüística a l'ensenyament, a més d'assegurar el coneixement de la llengua catalana i de l'espanyola, hauria de garantir també el coneixement de la que es va perfilant com a interllingua general arreu d'Europa: l'anglès. La manca de planificació en l'ensenyament de l'anglès, a les Illes i a l'Estat espanyol en general, mostra ben clarament quin paper s'espera que els ciutadans d'aquest estat haurem de jugar (si no canviem les coses) en el futur de la Unió Europea.

B. UN ENSENYAMENT AUTOCENTRAT

Cal que hi hagi una coherència entre la llengua vehicular de l'ensenyament i els programes educatius que duquin a terme dins la nostra comunitat autònoma. És incoherent progressar en l'ús del català com a llengua vehicular mentre a nivell de programes es continua impartint un ensenyament hispanocèntric. Avui dia, infants que reben el seu ensenyament a centres que el vehiculen en català, coneixen abans els Reis Catòlics que no pas Jaume I, i dibuixen el mapa d'Espanya molt abans de dibuixar el mapa dels Països Catalans.

S'han d'evitar aquestes disfuncions, perquè són incoherències que d'alguna manera afecten el procés educatiu i la percepció dels nens i les nenes.

És necessari, idò, d'articular uns programes educatius autocen-

trats, d'acord amb la realitat social, natural i històrica de les illes Balears i Pitiüses. Els infants de les nostres illes haurien de rebre alguna assignatura de Geografia de les Illes Balears i dels Països Catalans, alguna matèria d'Història dels Països Catalans i d'Història de les Illes, etc.

Així mateix, s'hauria d'aprofundir en el coneixement d'aspectes fonamentals de la nostra cultura com ara la Literatura Catalana, que hauria de ser una matèria obligatòria a nivell d'ensenyament mitjà, i de la qual s'haurien de donar els rudiments necessaris a nivell d'ensenyament primari.

L'autocentrament en l'ensenyament constitueix un element imprescindible perquè el procés general d'inserció dels infants en el seu medi social tenguí èxit.

C. RECICLATGE DEL PROFESSORAT

El traspàs de competències en matèria educativa ha de garantir un reciclatge adequat de tot el professorat que treballa a les illes Balears i Pitiüses. Aquest reciclatge s'ha d'adaptar a la realitat i ha de tenir un enfocament més funcional: els professors i les professores s'han de reciclar no per tenir un títol a presentar sinó per poder ensenyar efectivament en català.

Els programes dels cursos de reciclatge haurien de tenir un caràcter molt més pràctic, i l'avaluació s'hauria de fer també des d'aquesta perspectiva pràctica. Per exemple, un examen de Llengua, en els cursos de Reciclatge, hauria de consistir en l'avaluació directa de les classes d'una professora o d'un professor concret impartides en llengua catalana.

L'horitzó de tot aquest nou sistema hauria de ser que, des-

prés de dos o tres anys, tot el professorat de les Illes estigui en condicions d'ensenyar en català. Aleshores, cal vetllar perquè, efectivament, el professorat reciclat faci les classes en català.

D. INNOVACIÓ, INVESTIGACIÓ, QUALITAT

Competències en Educació, idò, per a què?

Competències en educació perquè avanci el procés de

normalització de la llengua catalana dins l'àmbit de l'ensenyament a les Illes Balears i Pitiüses. Un model educatiu propi per a les nostres illes s'ha de basar en la catalanització, en la vehiculació de l'activitat acadèmica a través de la llengua que, segons reconeix l'Estatut d'Autonomia, és la pròpia de les Illes Balears.

Competències en educació per arribar a aconseguir un ensenyament autocentrat, en què els i les alumnes coneguin la història pròpia, la geografia del país, etc. Un ensenyament autocentrat implica un ensenyament relacionat amb la realitat que ens envolta, un ensenyament arrelat a la pròpia terra, un ensenyament no alienador ni dessituat.

Competències en educació per arribar a comptar amb un professorat compromès en la construcció d'un model educatiu propi per a les Illes Balears i Pitiüses, sense dependències exteriors i sense complexos de cap tipus, partint de l'autonomia i de la llibertat de pensament i de planificació.

Competències en educació per aconseguir de bastir una dinàmica innovadora, pròpia de les situacions en què hom està construint quelcom nou. En el cas del bastiment d'un model educatiu propi, aquesta dinàmica innovadora serà fonamental perquè pugui tenir l'èxit desitjat.

Competències en educació per fomentar la investigació en educació, per investigar en sociolingüística, en psicolingüística i en altres aspectes que són fonamentals en el context de la nostra dinàmica educativa.

Competències en educació, finalment, per aconseguir un ensenyament que augmenti en qualitat i que pugui satisfer les necessitats educatives de la nostra societat, ultrapassant les dinàmiques viciades que han predominat dins l'àmbit educatiu fins avui entre nosaltres.

No puc acabar aquest article sense apuntar un fet fonamental, emperò: resulta imprescindible rebre les dotacions econòmiques necessàries per tal de poder construir un Model Educatiu propi per a les Illes Balears. No pot ser, com està ocorrent a Eivissa, que la construcció de tres instituts d'ensenyament secundari no sigui costejada directament per l'Estat, sinó que s'espera al traspass de competències perquè l'hagi de costejar la comunitat autònoma.

No hi ha autonomia real, no hi ha de fet competències, sense les dotacions pressupostàries imprescindibles per poder gestionar adequadament l'activitat educativa. □

Butlleta de subscripció a PISSARRA¹

Nom i llinatges: ..... Tel: .....

Adreça: ..... CP: ..... Població: .....

Se subscriu a *PISSARRA* al preu anual de 1.500 ptes. que abona mitjançant:

taló bancari o gir postal a nom de l'STEI

càrrec al compte bancari²

(1) Els afiliats i afiliades a l'STEI reben *PISSARRA* de franc

(2) En aquest cas heu d'emplenar l'ordre bancària

ORDRE DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Nom de l'entitat: ..... Adreça: .....

Localitat: ..... CP: .....

ENTITAT			OFICINA			DC			COMPTE		

Sr. Director:

Sou pregat d'atendre a partir d'aquesta data, i fins nou avís, els rebuts que us presentarà el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament de les Illes (STEI) amb càrrec al compte indicat.

..... de ..... de 199...

(signatura)

Maig 97

Novetats

SOCIOLOGIA DE L'EDUCACIÓ

SANTOLARIA, F.
Marginación y educación.
Historia de la educación social en
España moderna y contemporánea.
1997, 354 p., 3.500 pts.

CONNELL, R.W.
Escuelas y justicia social.
1997, 182 p., 1.790 pts.

EDUCACIÓ SOCIAL

PETRUS, A. (Coord.)
Pedagogia social.
1997, 447p., 3.300 pts.

EDUCACIÓ ESPECIAL

RAYO, J.
Necesidades educativas del superdotado.
1997, 147 p., 1.560 pts.

ÁLVAREZ, L.
SOLER, E.
La diversidad en la práctica educativa.
Modelos de orientación y tutoría.
1996, 360 p., 2.450 pts.

PSICOLOGIA EDUCATIVA

RAMO, Z.
CRUZ, J.
La convivencia y la disciplina en los
centros educativos.
Normas y procedimientos.
1997, 271 p., 2.400 pts.

MÚSICA

ALSINA, P.
Al área de educación musical.
Propuestas para aplicar en el aula.
1997, 141 p., 1.765 pts.

MATEMÀTICA

CHEVALLARD, Y.
BOSCH, M.
GASCÓN, J.
Estudiar matemáticas.
El eslabón perdido entre enseñanza
y aprendizaje.
1997, 335 p., 3.630 pts.

RICO, L. (Editor)
Bases teóricas del currículo
de matemáticas en Educación
Secundaria.
1997, 447 p., 3.590 pts.

ALSINA, C.
FORTUNY, J.M.
PÉREZ, R.
¿Por qué geometría?
Propuestas didácticas para la E.S.O.
1997, 172 p., 2.420 pts.

GIMÉNEZ, J.
Evaluación en matemáticas.
Una integración de perspectivas.
1997, 329 p., 3.120 pts.

LECTOESCRITURA

VIEIRO, P.
PERALBO, M.
GARCÍA, J.A.
Procesos de adquisición y producción
de la lectoescritura.
1997, 220 p., 1.800 pts.

GONZÁLEZ, M.D.
Dificultades en el aprendizaje de la lectura.
Nuevas aportaciones a su diagnóstico
y tratamiento.
4a edició 1997, 114 p., 1.680 pts.

LLENGUA I LITERATURA

LOMAS, C. (Coord.)
La educación lingüística y literaria en
la Enseñanza Secundaria.
1997, 272 p., 3.380 pts.

EDUCACIÓ D'ADULTS

CABELLO, M.J. (Coord.)
Didáctica y educación de
personas adultas.
Una propuesta para el desarrollo
curricular.
1997, 281 p., 2.600 pts.

HISTÒRIA I TEORIA DE L'EDUCACIÓ

IYANGA, A.
La educación contemporánea.
Teorías e Instituciones.
1996, 471 p., 3.685 pts.

TEMES TRASVERSALS

MUÑOZ, A.
Educación intercultural.
Teoría y práctica.
1997, 261 p., 2.335 pts.

The logo for Smbat features a stylized 'S' inside a square, followed by the word 'mbat' in a bold, lowercase sans-serif font.

Llibres

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E
• Geranis Centre
Tel. 71 33 50 Fax 72 04 44
• 07002 Palma de Mallorca

LA NECESSITAT DE SABER

Antoni Arbós i Grimalt

Ex Secretari General del MEC a les Illes Balears

L'extensió de l'ensenyament obligatori i gratuït fins als setze anys ha significat, sense dubte, un dels esdeveniments socials més importants d'aquest segle. Per això l'educació pública s'ha convertit en un dels pilars bàsics de l'anomenat estat del benestar de la CEE.

A la nostra Comunitat Autònoma, al llarg dels darrers catorze anys, s'han creat més de cinquanta mil llocs escolars, entorn de quaranta instituts i la nòmina de personal s'ha incrementat en més de 20.000 milions de pessetes. Aquestes inversions, juntament amb una determinada gestió, han permès complir l'objectiu de la universalització de l'educació.

Les societats que progressen sempre han de tenir com a repte ineludible la millora de l'ensenyament

Però les societats que progressen sempre han de tenir com a repte ineludible la millora de l'ensenyament. Actualment poden garantir a la societat el dret a una educació digna, però han d'iniciar una nova etapa per poder oferir una educació de més qualitat.

I és en aquest context on les transferències educatives representen l'instrument polític fonamental, unes transferències que s'han de concedir amb el finançament necessari per a poder completar, en les millors condicions, el mapa escolar de la implantació de la LOGSE. Perquè, i això és important tenir-ho clar, la majoria de la nostra societat desitja la consolidació d'un ensenyament públic de qualitat amb uns centres privats i concertats que actuïn subsidiàriament.

Per això les competències educatives han de significar també una nova forma de gestió que s'ha de concretar amb determinades línies d'actuació. Algunes d'elles poden ser:

- El professorat de la CA gaudeix d'una bona preparació. L'actual falta d'impuls dels plans de formació a través dels CEPs, és un canvi que és precís rectificar.

- L'Administració ha de confiar en els equips directius i aquests han d'assumir la seva responsabilitat. Un dels elements bàsics d'aquesta nova forma de gestió és potenciar, sense temors burocràtics, l'autonomia dels centres.

- Aquesta autonomia ha d'anar complementada amb una millora del seguiment intern i extern del funcionament dels centres educatius. Principalment s'han de reformar les formes d'actuació del Servei

d'Inspecció Educativa amb la finalitat de fer-ho més operatiu. S'ha de realitzar el seguiment esmentat tenint molta cura dels aspectes relacionats amb el rendiment acadèmic i les activitats educatives, tant d'ensenyament com d'aprenentatge.

- La gestió administrativa s'ha de simplificar al màxim. Els actuals processos administratius ha de ser revisats i cal connectar informàticament els centres amb la conselleria d'educació. El professorat ha de poder presentar-se a totes les convocatòries des del propi centre i l'Administració ha de recaptar la informació que necessiti a través de les connexions informàtiques.

- Cal fer un estudi en profunditat de la implantació dels Cicles Formatius de Formació Professional. És necessari millorar la informació adreçada a la societat sobre aquests cicles formatius.

- Els continguts de les matèries han de subratllar el coneixement de la nostra cultura i de la nostra llengua. Per altra banda, cal crear extensions de l'Escola Oficial d'Idiomes en els propis instituts.

Però, com sempre, per poder avançar en la direcció adequada s'ha de consensuar el nou model educatiu amb la participació de tots els estaments implicats. El poder implica responsabilitat i hem de confiar que tots i totes sabrem actuar en la mesura i la capacitat que exigeix la nostra societat. □

EL NECESSARI CONSENS ENTRE LA COMUNITAT EDUCATIVA

Joan Pons Cendrós
President de FAPA-MALLORCA

Per raons que tots coneixem, en 1998 durem 10 anys de retard en el tema de les transferències educatives dins les Illes Balears; però, com diuen en castellà "nunca es tarde si la dicha es buena".

Esperem que la "dicha" sigui bona i que els polítics que governen la Comunitat autònoma se n'adonin de les necessitats reals que hi ha en el tema educatiu.

Ens queden vuit mesos, inclosos els d'estiu, de fer feina. I dic "ens queden" perquè hi hem de ser tots dins el procés de les transferències educatives, sense deixar ningú; hi ha de participar tota la comunitat educativa. S'ha de trobar un consens perquè, quan arribin, sapiguem tots, més o manco, què tindrem.

Abans que arribin les competències s'ha de:

- Elaborar un model educatiu de les illes Balears, on es marquin les línies d'actuació per dur a terme un projecte educatiu comú per a tota la xarxa escolar.

- Crear el currículum de les illes Balears.

- Crear un línia d'autofinançament per al desenvolupament de la LOGSE dins la nostra Comunitat Autònoma. S'ha de fer un estudi seriós de les necessitats educatives.

- Crear una xarxa d'escoles públiques suficient, a partir d'estudis de població per

municipis. D'aquesta manera es podrà planificar la creació de noves escoles i instituts segons les necessitats reals.

- Posar en funcionament un bon pla per poder atendre les substitucions del professorat, per cobrir les baixes immediatament, per tal que els alumnes no interrompin el seu ritme de treball.

- Arribar a un consens amb totes les institucions per resoldre els problemes de manteniment de les escoles.

Els pares necessiten una major representativitat dins la comunitat escolar

- Arribar a acords amb els representants del professorat per tal de planificar els seus currículums, reciclatges, les seves nòmines, etc.

- Control del creixement de l'escola concertada. Els diners públics no han d'anar a l'escola privada.

- La creació del propi mapa escolar, des d'aquí, i no des de Madrid, que atengui les particularitats de cada municipi, i tota l'actual xarxa de centres, inclosos els concertats.

Es veu que queda molta feina per fer. Per part de les associacions de pares i mares el moment de les transferències és un moment molt esperat. El Conseller d'Educació ha de tenir en compte que els pares i mares formen el grup més nombrós dins la comunitat educativa (a més dels alumnes). No sabem per què, però sempre ens consideren minoria.

Una de les coses que ha de canviar és aquesta manca de consideració a què sempre hem estat sotmesos en els consells escolars dels centres i que podem preveure que passarà més endavant en el Consell Escolar Autonòmic. Els pares necessiten una major representativitat dins la comunitat escolar.

És necessari que es potenciï, més del que s'està fent, el moviment associatiu, amb propostes clares; volem fer feina plegats, que no manqui una associació de pares i mares a cap de les nostres escoles.

La feina que estam fent des de cada una de les federacions de les Illes està mancada del suport real de les institucions. Necessitem aquest suport institucional, començant pel de la Conselleria d'Educació, per tornar posar en marxa el programa d'obertura de centres amb jornada continuada, per a la creació de més escoles de formació per pares i mares i donar més representativitat...

Esperem unes transferències educatives consensuades i ben dotades econòmicament. A partir d'aquí hem de demostrar que som capaços de fer feina plegats en benefici dels nostres fills i filles, que han de ser els grans beneficiats. □

TRANSFERIR L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA

Domingo Mateu Conti

Cap de Personal de la D.P. del MEC a les Illes Balears

Si tot surt com està previst, ens seran donades les competències educatives tot just quan aquest segon mil·lenni cremi el verd esgrogueït dels seus dos últims anys. La coincidència és tan suggeridora que m'és impossible deslligar la seva esperada vinguda del moment mític i màgic que envolta la seva arribada. Tanmateix, les generacions futures recordaran el fet -així ho esper- no per haver succeït en un punt de la història marcat per la simbologia fascinant d'un traspàs de segle i de mil·lenni, sinó per haver esdevingut el punt d'inflexió ascendent cap a la gestió òptima i nostrada del sistema educatiu.

De fet, per primera vegada a la nostra història, aquesta Comunitat tindrà a les mans la capacitat de gestionar, sota la seva responsabilitat única i exclusiva, la totalitat dels recursos humans i econòmics que sostenen - ara per ara a l'empara de l'administració estatal - el valuós teixit no universitari de la xarxa educativa de les Illes.

La segona fa referència al **gruix econòmic** del procés: en el curs passat, el cost de la gestió del sistema educatiu vigent ultrapassà els 31 mil milions de pessetes. Això vol dir que si aquesta quantitat s'afegís al pressupost total de la nostra Comunitat per a 1997, l'incrementaria en un espectacular 43 per cent.

Avançaré només dues dades, significatives - això sí - i emblemàtiques, perquè pogueu copsar, d'entrada i d'un cop d'ull,

la transcendència històrica del traspàs a què ens referim:

La primera és el fet que, per raó de les facultats transferides, podrem - a la fi - fer-nos a mida el **model educatiu** amb què les actuals i futures generacions recobraran els camins, sovint barrats, de la identitat pròpia. De retruc, la nostra maltractada llengua serà altra vegada, per dret i per norma, la llengua primera dels nombrosos gestors del procés i de la voluminosa paperassa que generin.

La situació administrativa dels funcionaris transferits és: integració plena a l'estructura jurídica, econòmica i d'organització de la comunitat autònoma, servant tanmateix la condició funcional primigènia i el dret a retornar-hi mitjançant els concursos de trasllat d'àmbit estatal

Vegem, doncs, més detingudament els punts que consider cabdals pel que fa referència exclusivament a la gestió administrativa de personal, àrea que, per raó del meu lloc de treball, m'ha fornit un gran cabal d'experiència per haver-hi esmerçat, i esmerçar-hi encara, molts de triennis de professió.

De la Direcció Provincial a la Conselleria d'Educació

Els verbs **delegar** i **transferir** em surten a camí per a explicar el significat precís i l'abast exacte de les diferències que separen l'administració educativa actual de la que tindrem en un futur immediat.

És ben coneguda l'estructura orgànica del sistema vigent: el Ministeri d'Educació i Cultura és l'únic ens titular de les competències educatives, la gestió de les quals s'ha estès fins fa ben poc a tot l'àmbit de l'Estat mitjançant la delegació de funcions, en primer lloc al nucli central, els **serveis centrals**, i, des d'aquests, a tota la perifèria a través de les **direccions provincials**, anomenades abans, de forma ben entenedora, **delegacions provincials**.

Establerta suara la divisió constitucional de l'Estat en comunitats autònomes, l'àmbit actual de gestió del MEC ha quedat reduït al territori d'aquelles comunitats - entre elles, la nostra - que no han assolit encara les competències en matèria d'educació. A hores d'ara, tot i que el MEC ha anat implantant un sistema progressiu de **desconcentració de**

funcions i de **descentralització de serveis**, continua vigint l'estructura centralista en la forma de portar a terme la gestió de l'administració educativa. Els directors provincials són, en qualsevol cas, **delegats** del ministre del Departament i exerceixen, dins l'àmbit territorial d'una província, les funcions pròpies del sistema educatiu, en-

cara que no en nom propi, sinó en el del ministre.

Amb la transferència ens serà donada no una delegació de poders, sinó el traspàs de la titularitat de la gestió. La Conselleria d'Educació - remarcau que el nom mateix ens porta a les institucions històriques dels períodes d'autogovern - serà l'equivalent, dins l'àmbit de la nostra Comunitat, a l'actual Ministeri d'Educació.

Així, doncs, d'acord amb els termes que empra la carta constitucional, l'Estat transferirà a la Comunitat Autònoma aquelles facultats de l'àrea de l'educació que fins ara han estat de titularitat estatal i que passaran, a partir de les transferències, a titularitat del Govern Balear.

Dades de la transferència

M'hauré de limitar, per raó d'espai i de la pròpia finalitat de l'article, a destacar només aquelles xifres que ens permetin l'exactitud de la visió del conjunt encara que renunciem a la precisió del detall.

Alumnat

En dades referides al curs 1995/96, la població escolar que estrenarà la gestió transferida de les competències educatives és de **142.046 alumnes**. D'aquest total, 77.637 pertanyen a l'àmbit de l'ensenyament públic i 48.738, a l'entorn de l'ensenyament privat. Per nivells, l'alumnat dels dos àmbits es distribueix així: **22.063 alumnes són d'educació infantil; 77.419, de primària i 42.564, de secundària** i altres nivells de l'anterior **batxillerat i formació professional**. Tots ells s'escolaritzen en els **270 centres de la xarxa pública** i en els **186, de la privada**.

Funcionariat

El personal que actualment està al servei de l'ensenyament públic i que porta la responsabilitat de la gestió administrativa assoleix un total de **6.793 treballadors**,

dels quals **6.180 són funcionaris docents i 613, funcionaris no docents i personal laboral**. Un poc més del 50 per cent d'aquest col·lectiu, concretament **3.454**, pertany al **Cos de Mestres**, mentre que **2.327 són professors de secundària** i els altres **399 són professors tècnics de FP, professors de l'Escola d'Idiomes i professors i mestres de taller de les Escoles d'Art**. Del personal no docent, **360 són contractats laborals i 253, funcionaris administratius**.

Nòmina de personal

En una sola anualitat, la de 1996, la nòmina del personal detallat a l'apartat anterior va atènyer un poc més de **24 mil milions de pessetes**. Afegim-hi **7 mil milions** més per la nòmina dels centres concertats, l'import de les beques i ajudes a l'estudi, el transport i ajudes a menjadors escolars, les

de les Illes quant a recursos humans i econòmics que seran transferits inicialment a la Comunitat en assumir la responsabilitat de la gestió autònoma de l'educació.

Situació administrativa dels funcionaris transferits

El personal docent i no docent i els contractats laborals del MEC han assolit la condició de funcionaris o treballadors de l'Administració General de l'Estat després de superar les proves selectives adients convocades pels òrgans competents de l'administració estatal. Són, per dir-ho amb paraules planeres, **funcionaris o treballadors de l'Estat**. De fet, la legislació per la qual es regeixen ha nascut també de fonts jurídiques estatals i és d'aplicació a la totalitat de funcionaris de qualsevol territori de l'Estat. Aquesta condició, diguem-ne original, de pertinença a un cos de l'Adminis-

despeses de funcionament dels centres i programes educatius i obtindrem la xifra total aproximada de **31 mil milions de pessetes**, quantitat anual que consumeix el sistema educatiu finançat amb fons públics a les Illes Balears.

Aquestes són, doncs, a grans trets, les dades que configuren la realitat educativa

tració General no es perd ni es modifica en el moment de ser traspassats a una administració autònoma, sinó que es mantenen en el mateix cos d'origen, tot i que en una situació administrativa especial, la que s'anomena **situació de serveis a comunitats autònomes**. Aquesta situació jurídica, regulada a l'article 10 del Reial decret

365/1995, de 10 de març, pel qual s'aprova el Reglament de situacions administratives dels funcionaris de l'Administració General de l'Estat, permet als funcionaris transferits de mantenir els mateixos drets que tenien en el cos d'origen, tot i que, a la vegada, s'integren plenament en l'estructura i en l'organització de la nova administració a què són traspassats.

Així, doncs, les comunitats receptors de les competències integren els funcionaris i treballadors estatals a les estructures pròpies i, tot servant llurs drets adquirits en el cos de pertinença, els sotmeten a les normes de l'autonomia relatives a promoció professional, promoció interna, situacions administratives, incompatibilitats i règim disciplinari, llevat de la imposició de la sanció de "separació del servei". En aquest últim supòsit, l'òrgan competent de la comunitat autònoma acorda imposar la sanció, però l'acord està vinculat al dictamen previ del Consell d'Estat.

Respecte a la destinació del personal docent, la disposició addicional novena de la

Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, determina que, amb la finalitat de garantir a tots els funcionaris docents la possibilitat de moure's en tot el territori de l'Estat, independentment de l'administració educativa a la qual pertanyen, s'han d'oferir periòdicament concursos de trasllat d'àmbit estatal. I el Reial decret 1774/1994, de 5 d'agost, pel qual es regulen aquests concursos, estableix a l'article 1 que les administracions educatives competents convocaran els concursos d'àmbit estatal cada dos anys, mentre que les comunitats amb competències educatives, alternativament, podran oferir concursos d'àmbit territorial durant els cursos escolars en què no se n'organitzin d'àmbit estatal.

Això mateix, encara que amb una periodicitat no determinada per la norma, és aplicable als concursos de trasllat que les administracions estatal i autonòmica convoquin per als funcionaris no docents i personal laboral.

La situació administrativa dels funcionaris transferits és, doncs, la que acabam

d'exposar: integració plena a l'estructura jurídica, econòmica i d'organització de la comunitat autònoma, servant tanmateix la condició funcional primigènia i el dret a retornar-hi mitjançant els concursos de trasllat d'àmbit estatal, encara que la possibilitat real de fer-ho serà de cada vegada més minsa, donat que seran comptats els llocs de feina estatals que sobreviuran més enllà de les transferències.

Tasques afegides

Em sembla que la visió panoràmica descrita seria incompleta si no ens detinguéssim, tan breument com sigui possible, en l'enumeració d'aquelles tasques que les competències transferides afegiran a les que actualment porten a cap les unitats gestores de la nostra administració educativa.

Es tracta de comeses que pertocuen ara, totalment o parcialment, als serveis centrals i que assumirà l'administració autonòmica així que rebi la competència en educació.

D'entre les que pertanyen a l'**entorn jurídic**, sens dubte el menys transferit fins ara als serveis perifèrics, cal assenyalar les següents:

1.- La redacció i publicació al BOCAIB de les convocatòries de concursos, cursos de perfeccionament, programes, ajudes, concerts i subvencions, barems de mèrits, ordres de creació i modificació de catàlegs i plantilles i, en general, tota la normativa que estableix el règim jurídic i el funcionament de l'administració educativa autonòmica.

2.- La resolució, fins a la fi de la via administrativa, de totes les reclamacions i recursos que s'interposin contra qualsevol decisió de l'autoritat autonòmica en el decurs de la tramitació dels processos administratius i dels expedients de mesures disciplinàries.

De les que afecten l'**àrea econòmica**, esmentaré aquestes:

1.- L'elaboració, aprovació i seguiment del pressupost corresponent a totes les àrees de gestió i d'inversió de l'administració educativa.

ESPECIALISTES EN ARTICLES
DE MUNTANYA, CAMPING,
ESQUI I ESCALADA

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 pati interior
(antic edifici del Sindicat Forà)

Telèfon 71 67 31
07002 Ciutat de Mallorca
<<< >>>

20è ANIVERSARI

T'EQIPAM PER A L'AVENTURA

2.- La gestió íntegra de la nòmina completa del personal al servei de l'educació pública i concertada. Això comportarà l'elaboració de tots els documents comptables, les ordres de pagament, els butlletins de cotització a MUFACE i a la SS, la intervenció econòmica...

3.- La planificació i distribució dels crèdits corresponents a construccions, obres i equipament escolar, serveis complementaris, despeses de funcionament, beques, ajudes i subvencions, programes d'innovació educativa...

I, finalment, de les que corresponen a l'àmbit de la gestió administrativa detallaré les següents:

1.- El tractament informàtic de tots els procediments administratius i econòmics.

2.- La gestió íntegra de totes les fases dels processos selectius d'ingrés i accés a

la funció pública docent i no docent, la baremació i resolució dels concursos de trasllats corresponents a tots els nivells educatius i de l'administració...

3.- La planificació i l'elaboració dels catàlegs de llocs de treball i modificacions de plantilles, la determinació de la quota anual de mestres i professorat de tots els nivells...

Tasques afegides, tasques habituals, tasques nostres, pensades, pastades, fetes aquí, amb els recursos propis, amb la parla pròpia, a la nostra mida, amb el poble, per al poble, per als fills del poble. Transferir l'administració educativa a les nostres Illes serà això o res serà. El repte ens arriba justament més prop de la fi del mil·lenni que mor que del llindar del mil·lenni que neix. Com un signe. □

Dades de la transferència

• **Població escolar (1):**

142.046 alumnes

Educació infantil: 27.063

Educació primària: 77.419

Educació secundària (i altres):
42.564

• **Funcionariat: 6.793 treballadors**

Funcionaris docents: 6.180

Funcionaris no docents i PL: 613

• **Centres: 456**

Xarxa pública: 270

Xarxa privada: 186

(1) Referides al curs 1995/96

TOT ESPERANT LES COMPETÈNCIES

Carmen Haces

M'han demanat que faci una petita col·laboració amb aquesta revista sobre el tema de les transferències educatives, des de la meua perspectiva de Cap de Negociat del Professorat d'Ensenyament Secundari de la Direcció Provincial d'Educació i Cultura. Essent que ja hi ha persones que s'encarreguen de qüestions tècniques, jo basaré la meua opinió tenint en compte el lloc de feina que ocup de relació directa amb el professorat.

Doncs bé, crec que tots hi guanyarem amb aquest tan esperat canvi, sobretot pel que fa a la gestió de tramitació de documents, concursos, informacions, creació de places, etc. o en qualsevol assumpte relacionat amb els funcionaris que nosaltres gestionam.

En l'actualitat tot el que fa referència al professorat d'ensenyances mitges s'ha de tramitar a Madrid per no tenir descentralitzades moltes o gairebé cap de les competències. Això, representa molt de temps en la resolució de qualsevol assumpte i una impotència per part dels interessats ja que no poden tenir un contacte directe amb aquelles persones que fan els tràmits.

Consider que hi ha poca informació en el tema de les transferències i, per tant, no podem dir a la gent com es faran ni en què influiran en la seva vida laboral.

D'aquí que moltes de les preguntes que ens fan al llarg del dia són "quan tendran lloc les transferències?", "quina diferència hi haurà amb les transferències?"; o comentaris com "en tenir les transferències segur que tot serà més ràpid". L'únic que podem contestar és que esperam que sí, en la creença que per tenir les coses més prop també seran de més ràpida solució.

No deix de preocupar-me ja que la tramitació de la documentació corresponent al professorat és delicada per quant afecta les puntuacions que podem obtenir a rel d'ella, i jo també em faig les preguntes de si serà un canvi només de nom de gestor o bé es notará de veres el canvi i aquest serà radical en tot el que fa referència a matèria personal.

Crec que tots els professors d'ensenyament secundari han passat alguna vegada pel Negociat on esper que hagin trobat una atenció adequada als seus assumptes que sempre hem tractat de resoldre amb la màxima eficàcia i promptitud possibles. Per la nostra part, una vegada transferits seguirem donant suport a tot el professorat, malgrat en aquests moments, com a funcionaris que som, tinguem els mateixos dubtes que ells i ens demanem què passarà quan ens transferesquin.

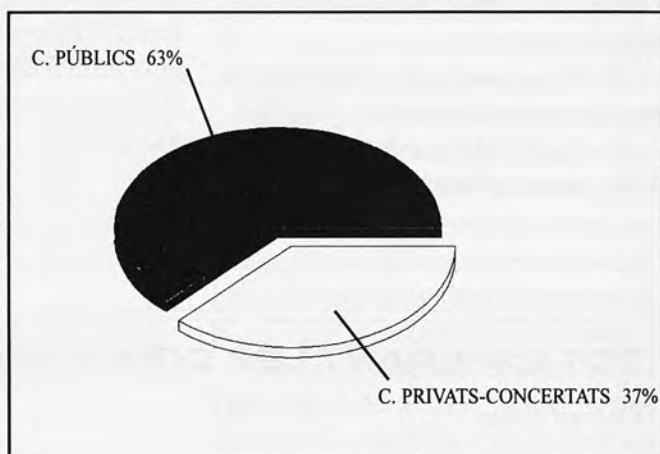
Agraïm l'ajuda de totes les persones que han contribuït a l'elaboració d'aquest estudi sobre la previsió dels cost de la transferència educativa a les Illes, des del professorat fins als companys i companyes de l'STEI.

Aquí en presentam un breu resum amb les dades i xifres més rellevants:

DESCRIPCIÓ DEL SISTEMA EDUCATIU A LES ILLES BALEARS CURS 1996/1997

ALUMNAT ILLES BALEARS CURS 1996/1997

	PÚBLIC	PRIV/CONC	TOTAL
E.INFANTIL	13.582	8.677	22.259
E.PRIMÀRIA	31.347	24.520	55.867
EGB (8è)	4.301	4.635	8.936
ESO	22.686	6.335	29.021
BUP/COU	6.181	5.515	11.696
BATX.LOGSE	5.307	247	5.554
GARANTIA SOCIAL	266	14	280
CICLES FORMATIUS	2.798	52	2.850
F.P.	1.134	1.975	3.109
TOTAL	87.602	51.970	139.572

ALUMNAT TERRITORI MEC CURS 1996/1997

ALUMNES CENTRES PÚBLICS TERRITORI MEC 1996-1997

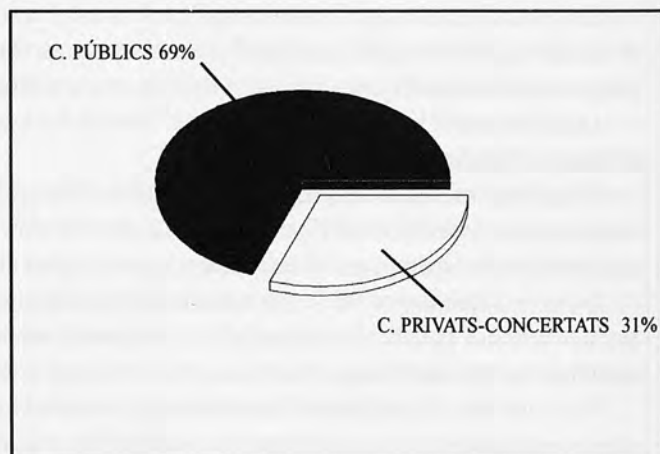
$$2.828.659 \times 69,44\% = 1.964.220$$

ALUMNES CENTRES PRIVATS TERRITORI MEC 1996-1997

$$2.828.659 \times 30,56\% = 864.439$$

ALUMNES TERRITORI MEC GLOBAL 1996-1997

EI TOTAL	429.747
EP TOTAL	1.403.566
SECUNDÀRIA TOTAL	984.452
E. ESPECIAL	10.894
TOTAL	2.828.659

RÀTIO ALUMNES/GRUPS 1996/1997 ILLES BALEARS CENTRES PÚBLICS

EI/EP TOTAL	22,20
SECUNDÀRIA TOTAL	28,49
BATXILLERAT/BUP/COU	29,36
GARANTIA SOCIAL TOTAL	14,29
FP TOTAL	21,04

TOTAL RÀTIO 1996/1997 ILLES BALEARS CENTRES PÚBLICS = 24,28

RÀTIO ALUMNES/GRUPS 1996/1997 TERRITORI MEC CENTRES PÚBLICS

EI/EP TOTAL	20,98
SECUNDÀRIA TOTAL	28,85
BATXILLERAT/BUP/COU	27,18
GARANTIA SOCIAL TOTAL	12,99
FP TOTAL	21,45

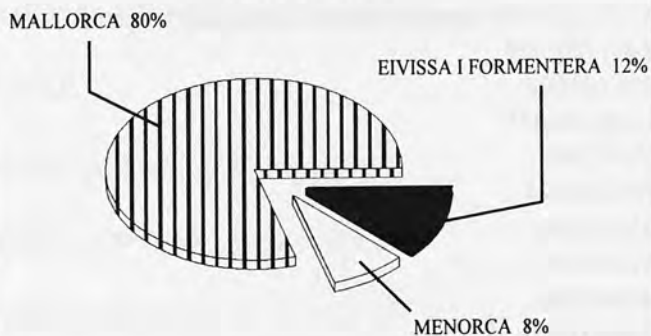
TOTAL RÀTIO 1996/1997 TERRITORI MEC CENTRES PÚBLICS = 22,44

NOTA: L'Escolarització a les Illes presenta dos trets diferencials significatius: la ràtio pública alumnat/grup de les Illes Balears és un 8'21% més elevada que la mitjana del territori MEC, així com l'ensenyament privat-concertat és 6 punts percentuals més que la corresponent al territori MEC.

CENTRES

	PÚBLICS	PRIV/CONC.	TOTAL
EI/EP/EGB	202	126	328
SECUNDÀRIA	47	35	82
E.A.	11		11
E.E.	5	7	12
ALTRES	4	18	22
TOTAL	269	186	455

CENTRES PER ILLES
Curs 1996-1997

Més de 10.000 residents ja han escollit

viatges sa
Tramuntana

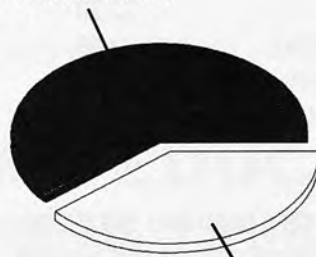
Per qualitat:
...d'ofertes
...de serveis
...d'informació

Carrer 31 de desembre, 12
Tel: 204600. Fax: 204450
Palma de Mallorca

PERSONAL	PÚBLIC P.DOCENT	PRIVADA	PÚBLIC PND
MESTRE E.I.	657	1.881	
MESTRE PRIMÀRIA	2.699		
PROF. SECUNDÀRIA	2.236	697	
PROF. TÈCNIC	279		
PROF. EOI	31		
PROF. E.ARTS	55		
MESTRE TALLER			
E. ARTS	34		
PERS.D'ADM I SERVEIS			258
PERSONAL LABORAL			360
TOTAL (9.187)	5.991	2.578	618

Professorat Illes Balears
Curs 1996-1997

E. INFANTIL - E. PRIMÀRIA 61%

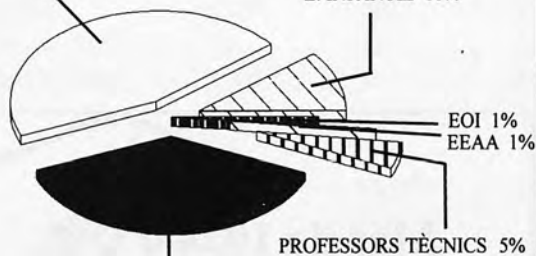

SECUNDÀRIA/FP/EOI/AO 39%

Professorat Centres Públics Illes Balears
Curs 1996-1997

E. PRIMÀRIA 45%

E. INFANTIL 11%

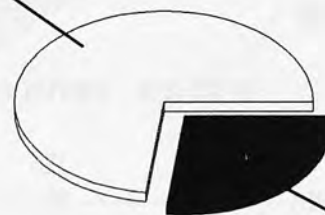

SECUNDÀRIA 37%

PROFESSORS TÈCNICS 5%

Professorat Centres Privats/Concertats Illes Balears
Curs 1996-1997

E. INFANTIL - E. PRIMÀRIA 73%

SECUNDÀRIA 27%

PREVISIÓ COST TRANSFERÈNCIES EDUCATIVES ILLES BALEARS DESPESES EDUCACIÓ DIRECCIÓ PROVINCIAL 1997

1. NÒMINES PERSONAL DOCENT I NO DOCENT

PREVISIÓ DESPESA 1997

RETRIBUCIONS ÍNTEGRES

25.100.000.000 (Sense increment de sexennis i triennis).

2. DESPESES ENSENYAMENT CONCERTAT

7.491.082.059

3. TRANSPORT ESCOLAR CURS 96-97

479.100.000

4. DESPESES FUNCIONAMENT CENTRES PÚBLICS

1.229.224.475

5. EQUIPAMENTS I PETITES OBRES

29.542.901

6. INVERSIONS CENTRES PÚBLICS

792.663.624

7. DESPESES FUNCIONAMENT D.P.MEC (Estimació)

95.000.000

8. DIETES I DESPLAÇAMENTS

57.800.000

9. CONVENIS

48.000.000

10. AJUTS I BEQUES (Estimació)

280.000.000

TOTAL

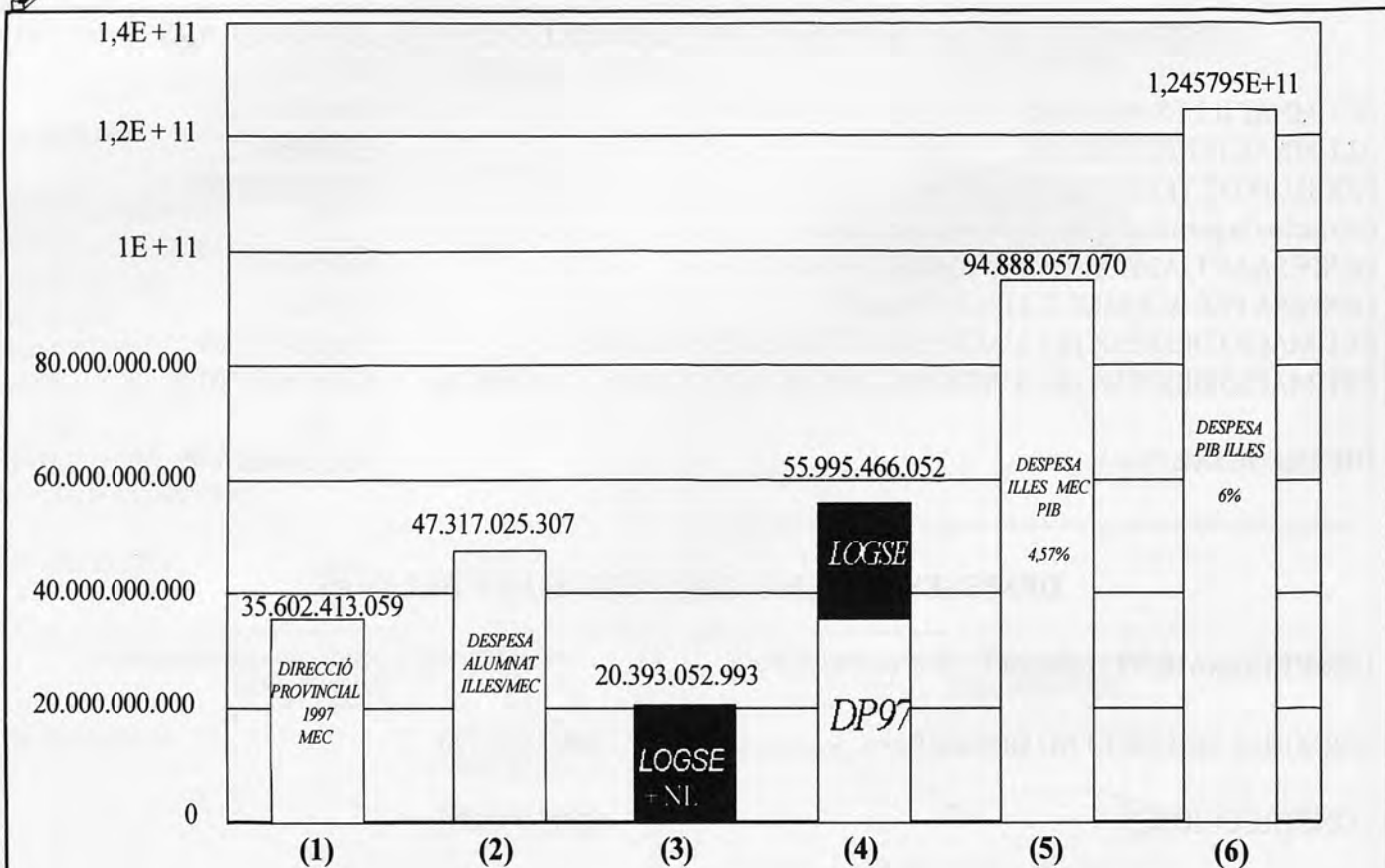
35.602.413.059

ESTIMACIÓ DE LA DESPESA EDUCATIVA ALUMNAT ILLES BALEARS

ALUMNAT ILLES BALEARS	139.572
ALUMNAT TERRITORI MEC	2.828.659
PRESSUPOST TERRITORI MEC 97: (No inclou la partida d'ensenyances universitàries).	958.958.325.000
DESPESA MITJANA ALUMNE TERRITORI MEC	339.015,17
DESPESA PER ALUMNE ILLES BALEARS	255.082
ESTIMACIÓ DESPESA EDUCACIÓ EFECTIVA ILLES BALEARS	35.602.413.059
ESTIMACIÓ DESPESA EDUCACIÓ MITJANA ILLES (339.015,17 x 139.572)	47.317.025.307,2
DIFERENCIAL	-11.714.612.248

DESPESES SISTEMA EDUCATIU ILLES BALEARS**DESPLEGAMENT LOGSE**

PERSONAL DOCENT I NO DOCENT	5.897.931.720
CONSTRUCCIÓ IES	6.902.000.000
CONSTRUCCIÓ ESCOLES D'IDIOMES	1.218.000.000
REFORMES I ADAPTACIONS CENTRES PRIMÀRIA	886.500.000
CONSTRUCCIÓ CENTRES PRIMÀRIA	116.000.000
CIC.FORM/FP/G.SOCIAL/BATXILLERAT	2.000.000.000
TRANSPORT	149.717.700
SUBTOTAL DESPLEGAMENT LOGSE	17.170.149.420
NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA	3.222.903.573
TOTAL	20.393.052.993
DESPESA EDUCACIÓ MEC 1997	35.602.413.059
TOTAL D.P + D.LOGSE + N.L. =	55.995.466.052
DIFERENCIAL	-20.393.052.993

DESPESA EDUCATIVA EN RELACIÓ AL PIB ILLES BALEARS

Mitjana estatal despesa pública ensenyament: 4,57% del PIB

4,57% sobre PIB Illes Balears (2.076.325.100.000) = 94.888.057.070 (inclou despeses de la Universitat i d'altres organismes públics diferents del MEC)

DESPESA 6% EDUCACIÓ SOBRE PIB ILLES BALEARS 124.579.506.000

NOTES EXPLICATIVES

(1) La despesa estimada per a l'any 97 a la DIRECCIÓ PROVINCIAL és de 35.602.413.059 pts.

(2) La despesa corresponent a l'alumnat de les Illes Balears per estar d'acord amb la mitjana del MEC hauria d'esser de 47.317.025.307 pts.

(3) La despesa addicional per aplicació de la LOGSE (noves construccions de secundària, adaptacions xarxa de centres actual per a la Reforma, increments de plantilla...) i aplicació de la llei de Normalització Lingüística és de 20.393.052.993 pts.

(4) Per tant, el finançament adequat mínim s'hauria de moure entorn dels 56 mil milions de pts.

(5) Si a les Illes es dediqués el 4'57 del PIB (la mitjana estatal) a educació, significarien quasi 95 mil milions.

(6) Si la quantitat destinada correspongués al 6% del PIB (tal com reclamam les forces progressistes), seria superior als 124 mil milions de pts.

PREMI "MELCHOR BOTELLA" A LA RENOVACIÓ PEDAGÒGICA

Melchor Botella (Asp, 1954 / Bolívia, 1994) començà els seus estudis a Elx i estudià Magisteri a Alacant. El seu primer treball de mestre fou al col·legi d'orfes de ferroviaris de València i en dos anys tornà a Elx on treballar en diverses escoles. Va deixar l'escola en dues ocasions: un any per a assessor del CEP d'Elx, i a partir de 1988, per treballar com a responsable de política educativa a l'STE-PV primer, i després a la Confederació d'STEs, a Madrid.

L'Ajuntament d'Elx, per a l'any 1997 convoca el Premi "Melchor Botella", dotat amb 250.000 ptes. amb el propòsit d'estimular la redacció i difusió de treballs que contribueixin a la renovació pedagògica.

Aquest Premi està orientat a facilitar al món de l'ensenyament unes eines eficaces de treball i reflexió que serveixin a la necessària renovació dels mètodes educatius, les elaboracions de grups de treball pedagògic dels mètodes educatius, les innovacions curriculars, l'elaboració de materials que desenvolupen un ensenyament científic, imaginatiu i crític.

Melchor ha tingut sempre, fins a la seva mort, una trajectòria com a ensenyant marcada pel constant compromís amb l'escola pública -entesa aquesta com una escola on tots els sectors de la comunitat educativa se sentin implicats; democràtica, al servei de les capes més desfavorides; arrelada al medi i impulsora de la nostra cultura-; per l'anàlisi crítica de la realitat sociocultural i pedagògica, i els esforços per transmetre a tothom la importància que té ésser conscients de la tasca que realitzem cada dia com una part de funció social de l'educació.

El sentit del Premi "Melchor Botella" de Renovació Pedagògica coincideix amb un dels projectes que Melchor sempre va impulsar: que les experiències de renovació es difonguessin, que es compartissin, que s'estenguessin.

"La teua tasca no ha estat debades,
la teua llavor germinarà
el teu somriure, els moments de goig, cantar i joia
també són la gran fortuna que hem tingut qui t'hem conegut.
A tota l'herència que ens deixes,
serem fidels per sempre més".

ANGLÈS A ANGLATERRA

ESTIU 1997

EN FAMÍLIES O A RESIDÈNCIA
3 O 6 SETMANES
PER A JOVES DE 10 A 21 ANYS
PRIMER TORN:
Del 3 al 24 de juliol
SEGON TORN:
Del 24 de juliol al 14 d'agost
INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ
OCI, EDUCACIÓ I CULTURA
C/ DELS CAPUTXINS, 3, 8è, D • PALMA
TEL. 72 64 40

CURSOS ORGANITZATS PER:
OEC
OCI
EDUCACIÓ I CULTURA

ALEMANY A ALEMANYA ESTIU 1997

EN FAMÍLIES O A RESIDÈNCIA
4 SETMANES

PER A JOVES DE 14 A 21 ANYS
PRIMER TORN: Del 30 de juny al 28 de juliol
SEGON TORN: Del 28 de juliol al 25 d'agost

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ:
OCI, EDUCACIÓ I CULTURA
C/ DELS CAPUTXINS, 3, 8è, D • PALMA
TEL. 72 64 40

Horari d'oficina:
dilluns a divendres de 9.00 a 14.00 h.
Els dijous també de 17.00 a 20.00 h.

ENTREVISTA

. . .

Pilar Costa, Senadora de l'Agrupació d'Electors d'Eivissa i Formentera

En una breu entrevista, Pilar Costa ens contesta una sèrie de preguntes sobre les transferències educatives. Volem agrair públicament l'excel·lent disponibilitat que Pilar Costa ha mostrat sempre a l'hora de col·laborar amb nosaltres, tant a nivell personal com a nivell polític. Aquesta col·laboració ha fet possible que en el Senat hi trobàssim el ressò d'algunes de les nostres inquietuds, i ha estat molt útil, també, a l'hora d'elaborar una part del nostre Informe sobre les Transferències.

Valoram molt positivament la tasca d'aquells polítics que es mantenen en contacte amb la societat civil que els ha elegit. Volem animar la senadora Pilar Costa a seguir treballant en aquesta línia.

PISSARRA.- Sra. Costa, pensau que la manera com s'estan duent a terme les negociacions sobre les transferències d'Educació és la manera adequada?

PILAR COSTA.- Dificilment podem saber com s'estan duent a terme les negociacions sobre les transferències d'Educació a la nostra Comunitat Autònoma ja que, en el cas que s'estigui negociant, ho estan fent en total secretisme i sense donar la possibilitat de participar-hi, ni a les diferents formacions polítiques i tampoc als representants de la comunitat educativa.

PISSARRA.- Com s'hauria de vehicular la participació del conjunt de forces socials en aquest projecte comú?

PILAR COSTA.- En primer lloc, s'hauria d'obrir un debat públic per tal de donar la possibilitat d'escoltar les inquietuds i preocupacions del sector educatiu, que són moltes, i, per tant, permetre que sindicats, professorat, associacions de pares i mares d'alumnes, estudiants, etc. es puguin manifestar.

A més, es podria constituir una comissió on es donés entrada a tot aquest sector i no restringir-ho únicament a les administracions. Actualment, tant per part del MEC com de la Conselleria hi ha una total manca d'informació que crea un clima de preo-

cupació en el món de l'ensenyament davant les transferències que ens arribaran en el proper curs escolar.

PISSARRA.- Quin model educatiu i quin disseny curricular s'hauria d'impulsar?

va. Hauríem de tenir un esquema ben clar sobre la política educativa que des de les Illes volem portar a terme, política que hauria de passar pel respecte i el foment de la nostra identitat cultural i lingüística.

Pere Polo entrevista Pilar Costa

PILAR COSTA.- S'hauria d'aconseguir un màxim de descentralització administrativa; en primer lloc, des de la Direcció Provincial i, després, des de la Conselleria d'Educació, una vegada que tinguem les competències en matèria educati-

PISSARRA.- Pensau que les partides pressupostàries que es manegen en aquests moments permetran el finançament adequat per atendre les necessitats escolars de les Illes derivades de la implantació de la reforma educativa?

PILAR COSTA.- Les quantitats que fins ara es discutien pel finançament de l'educació a les nostres illes serien del tot insuficients, tenint en compte que estam davant un pressupost restrictiu en tots els àmbits; restricció que afecta molt negativament l'ensenyament. Per tant, a l'hora de negociar les transferències no ens podem basar en aquests darrers anys i els seus pressupostos, ja que la nostra comunitat en sortiria molt perjudicada.

PISSARRA.- Com s'hauria d'estructurar territorialment la nova administració educativa?

PILAR COSTA.- La nova administració educativa hauria de suposar una descentralització, tenint en compte la nostra realitat pluriinsular i atracant al màxim possible al seu lloc d'aplicació. Per aconseguir aquest objectiu es fa necessària una participació de tot el sector educatiu (pares i mares d'alumnes, sindicats estudiants, etc.).

PISSARRA.- A grans trets, quins pensau que són els avantatges que pel món de l'ensenyança a les Illes s'han de la transferència educativa?

PILAR COSTA.- El primer avantatge és evident: poder decidir i gestionar des de les nostres illes tot allò que afecti l'ensenyament; des de les infraestructures necessàries, passant pel professorat, el model educatiu, la inspecció, etc. En conseqüència, serà més fàcil la comunicació entre els responsables de l'ensenyament i els seus aplicadors i, per tant, una major possibilitat de participar en les decisions.

D'altra banda, el fet que la nostra comunitat tingui competències legislatives i executives en l'ensenyament comportarà una major sensibilitat i preocupació cap als nostres trets d'identitat i la nostra cultura i llengua catalana. □

TECNOSPORT

 PISCINES
 TENNIS
 SQUASH
 POLIESPORTIUS

GUNITATS

PAVIMENTS POROSOS

C/ Gremi dels Boters, 19
07009 Palma
Telèfon: 43 02 00
Fax: 42 14 80

C/ Deulosal, 19
Maria de la Salut
Telèfon: 52 53 50

**Psicologia
clínica i
formació**

**isep
illes**

C/ Metge Josep Darder n° 19, 2° B
Tel. 27 61 51
07008 PALMA DE MALLORCA

**INTERVENCIÓ PSICOLÒGICA
EN ADULTS I NINS**

**A CARREC DE PSICOTERAPEUTES
ESPECIALITZATS**

ENTREVISTA

• • •

Antoni Rami, Conseller d'Economia i Hisenda

"La transferència ha de donar resposta tant a les necessitats de funcionament corrent com a les necessitats de desenvolupament futur de les competències educatives"

La transferència de l'ensenyament no universitari a Balears només és possible si va acompanyada de la dotació econòmica suficient. Si no es fa així, es caurà inevitablement en una perillosa trampa que pot suposar que els ciutadans d'aquestes illes no disposem dels centres, equipaments, professorat... suficients per satisfer les nostres particulars necessitats educatives.

Assumir la tasca de l'educació dels ciutadans i ciutadanes de les nostres illes implica una enorme responsabilitat que ens afecta a tots i fa que aquests moments de negociació siguin especialment crítics.

Per parlar de les negociacions entre el Ministeri d'Educació i Cultura i el Govern Balear, especialment del que fa a la dotació econòmica que ha d'acompanyar les transferències, acudim al conseller d'Economia i Hisenda de Govern Balear, Sr. Antoni Rami.

PISSARRA.- Sr. Conseller, creieu que els plantejaments pressupostaris d'enguany, molt restrictius en matèria educativa, són els adequats per a la nostra comunitat?

CONSELLER.- Bé, evidentment, per a una comunitat, per a qualsevol organització social, deixant de banda el component humà que suposa, la formació dels seus jo-

ves és una eina estratègica per assegurar el desenvolupament a mig i llarg termini. Evidentment que volem per a les nostres illes el millor sistema educatiu que puguem tenir i, en aquest sentit, tots els pares i els fills poden estar ben tranquils perquè la Comunitat Autònoma tractarà de fer que el sistema educatiu de les Illes sigui el més adequat possible per als nostres temps i per a la nostra gent. És innegable que la tasca principal comença amb una bona negociació dels traspassos competencials i pot estar ben tranquil tot el sector educatiu i els

---

Els nostres ciutadans poden tenir l'absoluta tranquil·litat que el Govern balear mai no acceptarà unes transferències mal dotades

---

pares i els fills, que són els usuaris d'aquests serveis educatius de la Comunitat Autònoma, perquè aquesta negociació es farà sobre les bases que puguin ser més adequades per a la nostra comunitat. Ara bé, una cosa m'agradaria deixar ben clara: és incorrecte dir que el finançament dels traspassos competencials està determinat pels pressuposts d'enguany, ja que la metodologia de les transferències competencials no es basa precisament en aquest

fet. La metodologia de traspassos competencials està determinada no només per les competències d'educació, sinó per totes les competències que s'han anat traspassant des de l'Estat cap a les comunitats autònomes; en aquest sentit, hem de dir que la conjuntura no pot ser millor en aquests moments per fer el traspàs de les competències, no només d'educació, sinó també de sanitat. En l'època del govern anterior aquestes negociacions de traspassos eren més complexes, molt més difícils, eren molt més escasses. En canvi, des que tenim un nou govern central, que té una major sensibilitat cap a les necessitats particulars de les comunitats autònomes i cap a la de les nostres illes, la veritat és que els traspassos competencials més importants, com han estat els de la universitat, els de l'Insero, s'han produït en plena satisfacció dels plantejaments de la Comunitat Autònoma i en gran diferència sobre el que eren els plantejaments anteriors. Crec que el marc és molt més favorable en aquests moments del que podia ser fa uns anys i, en qualsevol cas, els nostres ciutadans poden tenir l'absoluta tranquil·litat que el Govern balear mai no acceptarà unes transferències mal dotades. Encara preferiríem ser els darrers entre totes les comunitats en tenir-les abans que acceptar-les mal dotades.

PISSARRA.- Quin és el cost real de la transferència d'Educació a la Comunitat Autònoma, segons les vostres previsions?

CONSELLER.- Nosaltres estam fent estudis i volem aprofundir en l'elaboració d'unes previsions, però aquest no és el moment més adequat per concretar la seva quantificació. En aquests moments, és el torn del Ministeri d'Educació i Ciència per dir quin és aquest cost i, a partir d'aquesta quantificació, nosaltres desenvoluparem la política negociadora que considerem més adequada i que, com dic i insistesc, en aquests moments no passa perquè sigui la Comunitat Autònoma la que fixi quina és la quantitat que entenem que és raonable per acceptar les transferències d'educació.

Estudis recents recullen la necessitat que tenim a les Balears de construir 16 nous instituts de secundària per fer possible l'aplicació de la LOGSE en condicions, a més d'altres importants inversions en infraestructures, professorat, concerts, formació professional i garantia social.

PISSARRA.- Preveu el conseller d'Economia i Hisenda que la transferència contemplarà aquesta necessària inversió addicional, o ens veurem abocats de manera inevitable a l'endeutament?

CONSELLER.- Evidentment que la transferència ha de donar resposta tant a les necessitats de funcionament corrent com a les necessitats de desenvolupament futur de les competències educatives. Per tant, totes les inversions cap al futur que s'hagin de fer en l'àmbit competencial educatiu han de tenir un reflex en aquest nou traspàs competencial. Els nous centres i les millo-

res, no només d'immobles sinó també les millores qualitatives en la formació, d'increment de professorat, etc. hauran de ser previstes en aquesta negociació del traspàs competencial. No obstant això, no és només a través del traspàs, de la quantificació del cost efectiu de la competència, com es contemplan aquestes necessitats financeres, sinó també a través dels mecanismes introduïts mitjançant el nou sistema de fi-

nançament autòmic, que afavoreix clarament les comunitats autònomes que tenen majors necessitats de compensar les mancances i les deficiències de la seva infraestructura en diferents àmbits.

PISSARRA.- Assumir la gestió educativa duu implícita la responsabilitat sobre els més de 6.000 professors i professores, la del professorat concertat i

del personal d'administració i serveis. Quina conselleria ha d'assumir la responsabilitat d'aquest nombrós col·lectiu?

CONSELLER.- Aquesta qüestió ha d'esser estudiada amb detall per les conselleries de Funció Pública i Educació, Cultura i Esports, juntament amb tot l'equip de govern.

PISSARRA.- Quin és el cost aproximat de l'homologació salarial del col·lectiu de funcionaris i de la resta de treballadors i treballadores de l'ensenyament que passarà a dependre del Govern Balear, i quin és el termini en el qual es preveu que aquella es pugui duu a terme?

CONSELLER.- El primer que s'hauria d'estudiar és com s'organitzarà l'absorció del nou personal, ja que la Comunitat Autònoma no té competències educatives, ni té un professorat equiparable al que passarà a dependre de l'Administració autonòmica. És difícil parlar d'aquests conceptes perquè no hi ha relació directa entre les condicions dels professors del MEC i les de cap col·lectiu de funcionaris de la CAIB.

PISSARRA.- Quina partida de diners estimen necessària per a la normalització lingüística?

CONSELLER.- Les partides de doblers destinades a normalització lingüística estan determinades d'acord amb els títols competencials que la Comunitat Autònoma desenvolupa en aquests moments. El Parlament, mitjançant l'aprovació de la Llei de Pressuposts d'enguany, ha destinat 500 milions a les polítiques de normalització lingüística. En el futur, el Parlament balear debatrà i aprovarà destinar el que consideri adequat en cada moment. □

Document del Consell Plenari (aprovat el 21 de gener de 1997)

L'STEI DAVANT LA TRANSFERÈNCIA D'ENSENYAMENT A LA CAIB

L'STEI, com a sindicat de classe i nacional de les Illes Balears, sempre ha estat en una posició capdavantera en la lluita per l'assumpció de les competències educatives, donat que les considerem una peça clau per millorar la gestió i aproximar-la a la comunitat educativa, com també per garantir el manteniment de la nostra identitat cultural i nacional.

A la vista de la propera transferència de les competències d'Educació a la CAIB des de l'STEI volem fer una sèrie de reflexions sobre l'actual marc legal i sobre què s'hauria de fer i com des de la Conselleria d'Educació i Cultura perquè la transferència impliqués alguna cosa més que un simple canvi de titularitat.

MARC LEGAL

Pel que fa al marc legal vigent cal recordar que la reforma de l'Estatut d'Autonomia, consensuada entre les forces polítiques signants del Pacte Autòmic (PP i PSOE), va posar les bases per a la transferència de competències a les Comunitats Autònomes que accediren a l'autonomia per la via de l'article 143 de la Constitució. Es transferirien una trentena de competències, entre les quals hi figura la d'educació. A hores d'ara l'Administració Central i l'Autònoma han iniciat negociacions per a la transferència de l'Educació, la qual es pre-

veu que culmini el mes de gener del 1998.

La plasmació normativa de la transferència educativa es reflecteix a l'art. 15 de la reforma de l'Estatut d'Autonomia (BOE 25-III-94), que l'adequa al Pacte Autòmic:

"Artículo 15"

1.- Corresponde a la Comunidad Autónoma la competencia de desarrollo legislativo y ejecución de la enseñanza en toda su extensión, niveles y grados, modalidades y especialidades, de acuerdo con lo dispuesto en el artículo 27 de la Constitución y leyes orgánicas que conforme al apartado 1 del artículo 81 de la misma lo desarrollen y sin perjuicio de las facultades que atribuye al Estado el número 30 del apartado 1 del artículo 149 y de la alta inspección para su cumplimiento y garantía.

2.- Para garantizar una prestación homogénea y eficaz del servicio público de la educación que permita corregir las desigualdades y desequilibrios que puedan producirse, la Comunidad Autónoma facilitará a la Administración del Estado la información que éste le solicite sobre el funcionamiento del sistema educativo en sus aspectos cualitativos y cuantitativos y colaborará con la Administración del Estado en las actuaciones de seguimiento y evaluación del sistema educativo nacional".

Anys després de l'aprovació de l'Estatut, la Comunitat Autònoma de les Illes

Balears, única comunitat amb una llengua diferenciada que segueix sense competències educatives, gaudirà -és un dir- d'unes competències cedides, vigilades i controlades; unes competències molt per davall del sostre competencial previst al darrer projecte de reforma de l'Estatut, aprovat pel Parlament de les Illes Balears, que fou rebutjat pel parlament espanyol amb els vots del PP i del PSOE perquè anava més enllà del Pacte Autòmic.

Emplaçam els partits polítics de les Illes Balears a tirar endavant una reforma estatutària consensuada que eixampli el sostre competencial per tal d'assolir l'equiparació amb les comunitats històriques, especialment en matèria educativa.

LA NECESSÀRIA ACTUACIÓ DE LA CONSELLERIA

La Conselleria ha de definir el model educatiu que es vol aplicar a les Balears, model que no hauria de quedar reduït a una declaració de bones intencions sinó que s'hauria de traduir en unes línies bàsiques d'actuació. Cal que la gestió de l'ensenyament no es faci només en el dia a dia sinó que és imprescindible una adequada planificació a llarg termini. Òbviament aquesta planificació exigeix comptar amb dos elements: diagnosi prèvia de la realitat de partida i selecció de les prioritats sobre les quals es vol treballar.

LA DIAGNOSI PRÈVIA: ON SOM

En primer lloc cal determinar quins han d'esser els encarregats de dur-la a terme. Al nostre parer aquesta tasca correspon iniciar-la als TÈCNICS. Caldrà també definir com dur-la a terme i, entre d'altres coses, seleccionar els indicadors que s'hauran de tenir en compte.

Un cop obtinguts els resultats d'aquesta diagnosi caldrà saber qui els ha d'analitzar. Només els polítics? Nosaltres considerem que aquesta feina correspon als representants de tots els col·lectius afectats, és a dir, de tota la comunitat educativa.

A partir d'aquestes dades podrà començar a treballar la Comissió Mixta de Transferències, de la qual han de formar part no tan sols els representants del MEC i de la Conselleria sinó també els dels col·lectius afectats. És important concretar el calendari de treball de la Comissió, com també del procés de les transferències.

Aquesta anàlisi inicial és important, a més de per dissenyar la política educativa futura, per fixar les necessitats i per tant la dotació econòmica de la transferència. La nostra autonomia pateix, en el sector públic, un dèficit de plantilla i necessita la construcció de nous centres escolars. La relació professor/alumnat és de 1/23'9 quan la mitjana del territori MEC és de 1/21'3.

FIXACIÓ D'UNA POLÍTICA EDUCATIVA: ON VOLEM ESTAR

A partir del coneixement de la realitat s'han de fixar els objectius a assolir, que després determinaran les línies d'intervenció concretes. La Conselleria ha de plasmar aquesta tria de prioritats en un projecte educatiu on, entre d'altres, ha d'explicitar com pensa desenvolupar els següents principis:

- l'educació com a dret per a tothom.
- l'educació com una responsabilitat solidària i no discriminatòria.
- cooperació.
- ensenyament de qualitat i adaptat a les necessitats del seu entorn.
- model d'escola arrelada al país i que serveixi d'eina per al manteniment de la identitat lingüística i cultural.

Cal fer-ne un desenvolupament aplicable a les Illes Balears a partir de la realitat present.

Per la nostra banda pensam que el disseny d'un model educatiu propi per a les Balears ha de contemplar dos principis organitzatius bàsics:

A) DESCENTRALITZACIÓ. Cal que l'Administració autonòmica tingui en compte la nostra realitat insular i que s'organitzi de forma descentralitzada, acostant els seus serveis als administrats.

B) PARTICIPACIÓ. S'han de fixar els mecanismes de participació dels diferents agents en la presa de decisions (Consell Escolar autonòmic, Consells Escolars insulars i municipals, Mesa Sectorial...)

POLÍTICA ACTIVA PER A LA CONSECUCIÓ DE LA TRANSFERÈNCIA EDUCATIVA

L'STEI reclama que la transferència educativa es faci amb la participació i, quan calgui, la negociació de les forces representatives de la comunitat educativa. L'STEI té la predisposició i la disponibilitat de donar suport a un procés de negociació participatiu, que reclami un correcte finançament, per fer front al repte d'un ensenyament de qualitat que es mereixen l'alumnat i els ciutadans i les ciutadanes del nostre país.

Està previst comptar amb aquesta competència l'1 de gener de 1998. Pràcticament estam a 6 mesos reals, ara bé, tenim l'amarga experiència de la transferència universitària, on hi va haver un ball de xifres i una successió d'endarreriments. Tot confiant que en aquesta ocasió es compleixi el calendari oficial, l'STEI insta la Conselleria d'Educació i el MEC a endegar totes les gestions, mesures i actuacions que ho permetin.

LÍNIES D'ACTUACIÓ

Per quan ja es disposi de les competències, cal que la Conselleria defineixi els objectius a partir dels quals s'hauran de concretar les línies d'actuació: definir, en primer lloc, com s'organitzarà i com funcionarà l'administració educativa un cop transferida.

És evident que l'actual Direcció Provincial té un escàs, encara que valuós, equip humà i que està mancada de mitjans materials, per la qual cosa el seu funcionament és, de vegades, deficient. Cal, per tant, reestructurar-la i millorar-ne el funcionament tenint molt en compte la diagnosi prèvia i dedicant especial atenció a la formació del personal (d'acord amb els objectius i amb l'estructura organitzativa que s'hagi marcat) per tal d'assolir una gestió més eficaç.

Per la nostra banda pensam que l'Administració Educativa s'ha d'adaptar al fet insular i comarcal, si és possible, de la nostra Comunitat Autònoma mitjançant la descentralització de tots aquells serveis que funcionen més eficientment si s'acosten al seu lloc d'aplicació. Caldrà, per tant, defi-

nir la seva organització territorial, el paper dels Consells Insulars, la zonificació que es preveu per a cada illa, la possibilitat de crear oficines administratives, aquelles funcions aptes per esser descentralitzades...

Hi ha altres línies importants d'actuació que ens limitam a enunciar:

A.- Desenvolupar un currículum propi, adaptat als nostres trets culturals específics i a les necessitats de la nostra societat, que afecti tots els nivells educatius, fins i tot l'universitari.

B.- Definir el model de gestió dels centres sostinguts amb fons públics.

C.- Establir una xarxa de centres que ha de preveure tant la implantació de l'educació infantil com de la secundària obligatòria, definint solucions per a les poblacions petites.

D.- Formar tots els recursos humans, tant el professorat com el personal administratiu. S'ha de decidir què es pensa fer amb els Centres de Professors i Recursos, amb el CAP, amb el reciclatge en llengua catalana...

E.- Preveure l'avaluació democràtica

del funcionament de tot el sistema educatiu.

F.- Establir un marc de col·laboració amb les Conselleries d'Educació de Catalunya i del País Valencià, tant per a temes culturals i lingüístics com per intercanviar experiències en la gestió de les competències educatives.

G.- Planificar la FP, adaptant-la a les necessitats del nostre mercat laboral i a la demanda de l'alumnat.

H.- Política de personal: cal que la Conselleria expliqui com pensa garantir l'estabilitat del professorat interí, si procedirà a l'equiparació retributiva del treballadors i treballadores de l'ensenyament, tant públic com privat, amb els de funcionaris de la C.A., etc.

I.- Polítiques actives que garanteixin la qualitat del nostre sistema educatiu.

Des de l'STEI demanam que la Conselleria faci pública la concreció de tots aquests punts i l'elaboració de les necessàries propostes que donin resposta a totes les qüestions que hem anat plantejant. Creim que aquesta tasca planificadora és impres-

cindible perquè la transferència es faci en condicions i serveixi per millorar el sistema educatiu.

Igualment ens preocupa la política pressupostària restrictiva en matèria d'educació: retalls en el pressupost del 96 (que ja venia prorrogat del 95) i un pressupost per al 97 amb un creixement per sota de la inflació, un pressupost que posa en perill l'aplicació en condicions de qualitat de la reforma educativa. Totes aquestes mancances pressupostàries fan que el procés de transferències a l'àmbit del "territori MEC" es dugui a terme dins un marc desfavorable tant a l'hora de quantificar els serveis com a l'hora de fer front als dèficits territorials que es puguin detectar.

L'STEI reclama tant al govern central com a l'autonòmic l'acceleració de les negociacions, la participació real dels diversos col·lectius implicats i l'adquisició dels compromisos financers adequats per a la correcta dotació econòmica d'aquest traspass competencial. □

10 PROPOSTES DE L'STEI PER A L'ASSUMPCIÓ DE COMPETÈNCIES

1- Participació de la Comunitat Escolar, i de les seves organitzacions representatives (**sindicats**, associacions de pares i mares i d'estudiants) en el **procés de negociació i planificació** de l'assumpció progressiva de les **competències educatives**.

2- **Reclamam** de l'Administració Central una major dotació de recursos materials i humans a la Direcció Provincial durant aquest període transitori.

3- **Descentralització administrativa per illes**, tant de la Direcció Provincial com de la futura Conselleria d'Educació.

4- Creació d'una Conselleria exclusivament d'Educació, per la complexitat que comportarà anar assumint les competències educatives.

5- Obrir la negociació autonòmica per a l'equiparació retributiva dels treballadors i treballadores de l'ensenyament amb els funcionaris de la Comunitat Autònoma.

6- **Constitució de la Mesa Sectorial d'Educació de la Comunitat Autònoma**, per negociar la política de personal i

els aspectes de la política educativa que influeixen sobre les condicions laborals.

7- Negociació i constitució del **Consell Escolar** de la Comunitat Autònoma i dels Consells Escolars insulars i municipals.

8- Disseny d'una política educativa autònoma per part de la Conselleria, que s'adapti als nostres trets específics, culturals i lingüístics: formació del professorat, normalització lingüística als centres, disseny curricular, planificació de l'oferta educativa complementària i oferta educativa adaptada a la nostra realitat socio-cultural.

9- **Finançament addicional de l'Educació de les Illes**: per a la millora de la qualitat del sistema educatiu, l'impuls de la normalització lingüística i la millora de les condicions laborals i salarials dels treballadors i treballadores de les Illes.

10- **Plans de reciclatge** en Llengua Catalana dins l'horari de permanència al centre, catalogació de places en català i decret de mínims per a l'ensenyament en llengua catalana, per tal d'aconseguir la plena normalització lingüística i cultural dels centres.

SEMINARI DE COEDUCACIÓ: “ENTRE IMATGES DE DONES”

V. Mengual, M. Borràs, A. Granero

Per iniciativa de l'Organització de Dones de la Confederació d'STEs, els dies 26 i 27 d'abril va tenir lloc a Segovia un Seminari de Coeducació amb el títol “Entre imatges de dones”.

El curs, a càrrec de Pilar Aguilar Carrasco, va tractar sobre “Els temes transversals i l'educació en normes, valors i actituds”, i “La metodologia per analitzar imatges amb l'alumnat. Pràctiques d'anàlisi”. El dissabte ens endinsàrem en el món de la narració filmica i la seva incidència en la transmissió de valors i actituds en el nostre alumnat.

Ningú no qüestionaria la importància que els mitjans audiovisuals tenen en la nostra cultura, però difícilment som conscients de fins a quin punt la imatge predomina sobre qualsevol altre tipus de missatge. Donam credibilitat a la mirada per damunt de les paraules; mai no dubtam d'allò que hem vist però, de vegades, dubtam del que hem escoltat o llegit.

“Veure” és l'activitat no obligatòria a la qual es dedica més temps, molt més que a parlar amb les amistats, llegir o practicar algun esport. Les imatges ens envolten, se'ns imposen per tot arreu i ens transmeten maneres de pensar i de sentir. A través de la mirada també s'aprenen les emocions, i les imatges sobre les dones que ens ofereixen a través de la publicitat i del mitjans audiovisuals donen un model pobre i repetitiu: dona passiva, subordinada, dona

com a premi de aventurer està salvant a la xica). Poques vegades les imatges presenten una dona decidida i amb criteri. “Fora de l'àmbit familiar i de les tasques humanitàries, la dona val més que no s'hi fiqui si vol ser feliç”, això és el que ens diuen, d'una manera implícita, moltes pel·lícules i mitjans de comunicació.

És cert que la família i la televisió són les instàncies que tenen major responsabilitat en la creació dels sentiments i les emocions, però també és cert que és al món afectiu de l'alumnat on intentam arribar des de les Escoles i Instituts per desenvolupar tot aquest bagatge que anomenam temes transversals.

Els docents tenim domini dels continguts acadèmics però tenim menys recursos per tractar el component afectiu. Els nostres discursos antiviolents o a favor de la tolerància i la igualtat es veuen contraestats brutalment per pràctiques socials i missatges audiovisuals que es presenten de manera més contundent i atractiva.

Què podem fer des de les institucions educatives? Com hem de construir i/o educar en normes, valors i actituds les noves generacions? Doncs això va ser el tema de la jornada del diumenge de matí. Vàrem estar analitzant bocins i escenes de pel·lícules des de diferents paràmetres.

Partint del fet que l'essència de la imatge és crear i transmetre estructures imaginàries, simbòliques, emotives... en definitiva un món ideològic i afectiu, però a la vegada, una pantalla pel mig permet objectivar l'emoció i proporcionar a l'espectador un grau d'estranyesa i distanciament per abordar certs aspectes. És a dir, la ficció audiovisual permet pensar i intercanviar experiències, pors, dubtes, preservant al mateix temps la pròpia intimitat de l'alumnat..., vàrem arribar a la conclusió que hem d'utilitzar la imatge a l'aula de manera diferent, no es tracta de projectar una pel·lícula i proposar a l'alumnat: en xarram? No! Cal analitzar seqüències curtes amb objectius pedagògics. La meta és capacitar el jovent per descobrir el que veu i, en conseqüència, el que viu i pugui reflexionar-ho. S'ha de fomentar una visió (apropiació personal de la imatge) crítica i reflexiva per tal que els alumnes i les alumnes no siguin receptors passius de les imatges sinó que tinguin unes pautes d'anàlisi que els permetin posar al descobert els missatges ocults (moltes vegades violents, xenòfobs i discriminatoris) que s'amaguen darrere de moltes imatges.

No hem d'utilitzar les ficcions i els documents audiovisuals com un pretext per contar les nostres opinions, tot el contrari, s'han d'emprar per analitzar com es formen les opinions del nostre alumnat, com treballen les imatges el seu inconscient i conscient, la seva emoció, els seus afectes, les seves idees, i tot això, per anar potenciant en les alumnes i els alumnes una mirada desaferrada, lliure de condicionants, un gust format i una actitud crítica davant les imatges que els permeti passar de la passivitat emotiva a l'activitat reflexiva.

Les pràctiques d'anàlisi del llenguatge audiovisual realitzades a Segovia ens dueren a valorar el contingut del curs com a molt interessant i revelador.

Ara ens toca realitzar la feina més feixuga, tots i totes ho hem de posar en pràctica, educar a l'aula, donar la possibilitat de reflexió, davant la imatge tenir opinions sentides i sentiments pensants!. □

CONFERÈNCIA

LA PARTICIPACIÓ EN LA COMUNITAT EDUCATIVA ¹

Jaime Fernández treballa des de fa onze anys a Escuela Española, actualment en el càrrec de Redactor en Cap.

Hem de destacar la seva contribució dins l'equip per sintonitzar Escuela Española amb les demandes de les lectores i els lectors d'avui. La revista està oberta a totes les organitzacions sindicals i pedagògiques, en un clar compromís amb el pluralisme i la independència.

De Jaime Fernández es pot dir que és un bon lector, amant de la cultura en el sentit ampli de la paraula. Preocupat per la història i l'actualitat de la relació entre educació i cultura. Entén l'educació com una vivència personal i com una necessitat fonamental de la societat. En el fons, el problema de l'escola no és altre que el de la democratització de la cultura; si apostam o no per una educació compensadora al servei de tothom.

Participar és fer política. De fet, la participació constitueix la base de la democràcia i és fonamental per a l'evolució armònica de l'individu.

Participar significa prendre part en qualque cosa, compartir. La seva pràctica requereix escoltar, discernir, reflexionar i decidir.

L'escola, com a segon àmbit de socialització, després de la família, hauria de saber aprofitar al màxim el valor didàctic de la participació. L'educació cívica no és una part més de l'ensenyança, sinó el seu nucli.

El grau de participació social té el seu reflex a l'escola. Després de vint anys de democràcia política, l'Estat espanyol no es pot considerar un exemple de participació. Per regla general, la participació ciutadana es redueix al necessari, però insuficient, acte d'anar a votar cada dos, tres o quatre anys; o a la desesperada protesta corporativa, sovint al marge del sindicalisme institucional.

Tot i que es tracta d'un dels eixos centrals de la vertebració social, l'ensenyament

no escapa a aquest mediocre esperit participatiu. Els pares habitualment només acudeixen a l'escola quan hi ha algun problema, si no, no hi van. Així l'escola es percep com una espècie de purgatori d'on se'n surt prest o tard.

Recents estudis sobre la participació democràtica en els centres d'ensenyament mostren la manca de debat en les reunions dels consells escolars, que tenen una durada de 60 minuts de mitjana. Més de la meitat d'aquestes reunions tenen que veure amb el camp del control (pressuposts, comptes, calendaris, horaris...) Molts de pares mostren una certa por a intervenir i participar en els debats perquè això no es pugui convertir en font de conflictes amb els professors.

L'estament docent és el que més participa en els òrgans de govern dels centres. El professorat vol tenir força per defensar els seus interessos davant les possibles exigències dels pares. Es tracta, en principi, d'un interès més corporativista que no de compromís participatiu. A l'hora d'assumir responsabilitats en funcions directives, en

canvi, l'absentisme es dispara. La promulgació de la LOPEG, amb l'objectiu d'estimular el compromís del professorat amb les tasques directives dels centres, sembla que ha trobat la resposta que s'esperava.

La presència de l'alumnat en la democràcia escolar compta poc, quan seria lògic que fos l'estament de la comunitat educativa amb més incidència participativa. La participació també s'aprèn, per tant, els adults han d'obrir les portes a la participació dels alumnes, ja des de les primeres etapes de l'escolaritat. L'educació en general hauria de ser recorreguda transversalment -utilitzant l'argot de la Reforma- per la participació, una ensenyança que, potser més que cap altra, s'aprèn fonamentalment amb la pràctica.

L'educació en general hauria de ser recorreguda transversalment per la participació, una ensenyança que, potser més que cap altra, s'aprèn fonamentalment amb la pràctica

---

El dels pares és l'estament menys participatiu de tots. Actitud comprensible, en principi, si es té en compte que no està dins l'escola. Els pares, en general, no participen de forma associada.

Des del punt de vista legal, la participació educativa està plenament regulada (LODE, LOPEG), si bé alguns aspectes decisius d'aquesta normativa, com són la constitució dels consells escolars autonòmics o municipals, encara no s'han desenvolupat.

La LODE estableix els fonaments de la participació en base al desenvolupament dels principis democràtics constitucionals. La Llei de Participació aspira a omplir el buit legal pel que fa al funcionament eficaç dels òrgans de govern dels centres i a posar les bases de l'autonomia que les lleis els concedeixen.

Les característiques de la democràcia escolar vénen determinades per la singular composició dels tres estaments que la conformen: en primer lloc, els usuaris del servei educatiu, els alumnes; en segon lloc, els pares, com a educadors subsidiaris; i, en tercer lloc, el professorat, com a principal executor d'aquest servei. Cada estament amb una funció diferent en el complex món de l'ensenyança. La disjunció de qualsevol d'ells respecte dels altres dos, o, el que seria molt pitjor, la dispersió dels tres, causaria un greu perjudici a l'objectiu final del procés educatiu.

La participació és precisament el millor antídoto contra la indesitjable escissió dels estaments que conformen la comunitat educativa.

Quin és el paper de la institució escolar?

Des que fa trenta anys la institució escolar ha perdut irreversiblement la seva hegemonia com a instrument formatiu, es troba immersa en una crisi d'identitat. La sortida de la crisi i la reconstrucció d'una nova identitat només serà possible amb la participació directa d'alumnes i pares. Ja queda lluny aquell model educatiu que deixava exclusivament en mans de la institució escolar l'instrucció i la formació dels alumnes, perquè l'escola era també l'única entitat que podia assumir aquesta responsabilitat, tota vegada que no tenia competidors. Els pares han d'assumir el nou paper que els correspon en la tasca de la formació dels fills.

L'escola i els professors ja ho han deixat clar: la seva funció educadora no pot abastar més del que abasta. Delegar en el sistema educatiu les exigències formatives que requereix la convivència en una societat dominada per la inflació informativa i per la proliferació de tants d'altres mitjans

de tot tipus, no necessàriament informatius, és, més que un error, una entelèquia. L'escola ha de competir amb aquests mitjans..

Els pares moltes vegades no saben com fer front a l'allau de missatges contradictoris que arriben de tot arreu. Esperen que l'escola es faci càrrec d'aquesta responsabilitat, però sense involucrar-s'hi com cal. D'aquesta manera, l'educació es converteix en una mera prestació pel pagament d'impostos, equiparable al servei de la salut, de transports, comunicacions, etc., igual d'impersonal, i al qual s'exigeix màxima eficiència.

Cap a una escola nova. Col·laboració família-escola

És necessari posar fi al clima de desconfiança que sol caracteritzar les relacions entre els professors i els pares, i fomentar la col·laboració entre ells per evitar que segueixin llançant-se les responsabilitats al cap. L'escola ja no representa un territori independent, neutre, aïllat de la societat familiar. La família i l'escola, en l'àmbit educatiu, han de caminar juntes; la família, aportant el seu segell propi i intransferible, i l'escola, des d'una perspectiva més objectiva, menys condicionada per la parcialitat característica de les relacions familiars.

Aquesta col·laboració ha de començar des de les primeres etapes de l'escolaritat. S'hauria de recuperar l'escola infantil com a espai privilegiat de col·laboració entre pares i professors. És previsible que aquesta col·laboració acabés dotant al sistema escolar d'una dinàmica més creativa i oberta.

No es tracta de crear un escenari idíl·lic per a les relacions entre pares i professors no, entre escola i família, tota vegada que sempre hi haurà deferències. Del que es tracta, però, és de dotar-les d'un contingut dialèctic, suggeridor i viu, amb l'objectiu de millorar la qualitat del procés ensenyança-aprenentatge.

Recordem que Manuel Bartolomé Cossío escrivia, ara fa noranta anys, que res no és tan nociu per a l'educació del nin com el desacord, latent o manifest, entre la seva família i l'escola.

Si volem neutralitzar en la mesura del possible el efectes negatius derivats de les contradiccions del nostre sistema social, que, mentre allarga l'edat obligatòria d'escolarització i facilita l'accés a l'educació, restringeix les possibilitats d'execir allò que s'ha après; si volem que la

institució escolar respongui als desafiaments del multiculturalisme i de la fragmentació als quals es troba confrontada, sense detriment de la seva tasca pedagògica, no hi cap altra alternativa que el compromís i l'assumpció de responsabilitats per part de tots els estaments implicats en l'ensenyança, especialment de pares i alumnes. □

Resum de la conferència, "La participació en la comunitat educativa", pronunciada en el Club "Diario de Mallorca", el passat 26 de febrer.

L'STEI A LES JORNADES D'ONGs EN EL CAMPUS UNIVERSITARI

L'STEI, juntament amb prop de cinquanta Organitzacions No Governamentals dels àmbits de la solidaritat, cooperació amb el tercer món i medi ambient, ha participat en les jornades d'ONGs celebrades al Campus universitari durant la setmana del 14 al 28 d'abril.

Els objectius principals de les jornades eren de donar a conèixer a la comunitat balear les distintes ONGs i grups amb pro-

jectes solidaris, debatre el paper de les ONGs i institucions públiques en els conflictes internacionals i països del sud i conèixer els diferents programes de cooperació i d'intervenció.

A l'estand de l'STEI a les jornades es mostraren els projectes de cooperació duts a terme pel nostre sindicat, especialment a Centreamèrica (Hondures, Guatemala, El Salvador) i les campanyes de solidaritat promogudes des d'aquí, amb col·laboració amb FUNCOE.

Pere Polo, Secretari General de l'STEI, va participar a la taula rodona: "ONG i cooperació per al desenvolupament integral", juntament amb representants d'INTERMÓN, FUNCOE, GOB i PROSUD.

La participació de l'STEI es completava amb la projecció d'un vídeo sobre la campanya de Solidaritat amb Amèrica Llatina, que va culminar amb un acte multitudinari a Eivissa, el maig del 95, i sobre la unitat didàctica "Germana Amèrica". A més, aquestes jornades han tingut un component lúdic, materialitzat en conferències, actuacions musicals, taules rodones, projecció d'audiovisuals i mostra de cuina internacional. □

ONGs PARTICIPANTS

- ACSUR-Las Segovias
- Amnistia Internacional
- Apotecaris Solidaris
- Associació d'Esportistes contra la droga
- Associació d'Amics del Poble Saharai
- Asociación española contra el Cáncer de Baleares
- Ayuda en acción
- Bombers sense Fronteres
- Càritas Diocesana de Mallorca
- CITE-CCOO
- Creu Roja-Assemblea Balear
- Drets Humans-Justícia i Pau
- Educació i Desenvolupament
- Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació
- Fundació, Cooperació i Educació (FUNCOE)
- GOB
- Greenpeace
- Intermón
- Llevant en marxa
- Mallorca Solidària-Taula per Ruanda
- Manos Unidas
- Médicos del Mundo de Baleares
- Medicus Mundi-Baleares
- Objectors de consciència-MEC
- Polícies solidaris sense fronteres
- Projecte Home
- PROSUD
- S'altra sanalla
- STEI
- Unicef-Balears
- Veïns sense fronteres
- Voluntaris d'Ajuda Social
- Voluntaris de Mallorca

Taula rodona

L'estand d'STEI-FUNCOE

25è aniversari de l'Escola d'Estiu de Mallorca

En el 25è aniversari, l'Escola d'Estiu de Mallorca ha rebut el premi Emili Darder, atorgat durant la nit dels Premis 31 de Desembre que cada any convoca l'Obra Cultural Balear. És per això que el Secretariat de la 26a Escola d'Estiu de Mallorca vol donar les gràcies per aquest públic reconeixement i animar a les persones, col·lectius i institucions de dins i fora de les Illes a col·laborar en una tasca que des del principi ha estat, i és ara més que mai, el pilar que la sosté: la normalització lingüística, la renovació pedagògica i la defensa de l'ecosistema.

Només tres mesos després del Maig del 68, durant la dictadura, l'Escola d'Estiu de Mallorca començà el seu camí, però no fou aquesta experiència la primera dins dels Països Catalans ja que el 1914, a Catalunya i per iniciativa del pedagog Eladi Homs, essent secretari del Consell d'Investigació Pedagògica de Barcelona, es va promoure la celebració de la primera Escola d'Estiu. (Eladi Homs havia estat pensionat als Estats Units, i allà va conèixer l'organització de cursos d'estiu per a mestres).

Des de l'època franquista, l'Escola d'Estiu de Mallorca ha estat un moviment de renovació pedagògica, el primer de Mallorca. Un marc d'encontre, d'intercanvi d'experiències i de difusió dels nous corrents pedagògics, conscients que l'educació ha de ser una de les bases més importants, sobre la qual es basteix el present i el futur d'un poble.

El present de l'Escola d'Estiu de Mallorca és més viu que mai, per això ens agradarà d'organitzar una xarxa que possibiliti la comunicació amb totes aquelles persones, col·lectius i institucions de dins i de fora de les Illes interessades en els principis esmentats: la normalització lingüística del català, la renovació pedagògica i la defensa de la natura. Aquesta xarxa farà que l'esperit de l'Escola d'Estiu de Mallorca no només es manifesti en un temps concret, la darrera setmana d'agost, i en un lloc determinat, Mallorca, sinó que en tot moment i a qualsevol lloc es mantingui vibrant, i reculli els fruits dels que treballen per a la formació de la identitat dels nostres fills en una terra envoltada per la mar.

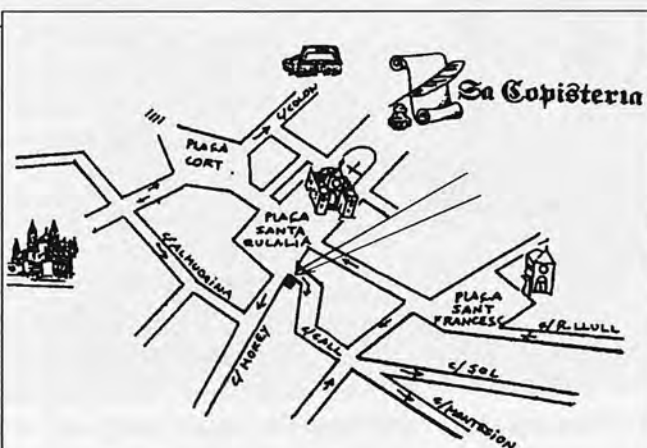
Secretariat de l'Escola d'Estiu de Mallorca

Sa Copisteria
des Call S.L.

Pça Sta. Eulàlia / C/ Morey, 1
Tel: i Fax: 72 17 86 Palma 07001

FOTOCÒPIES EN COLOR
100 ptes

En ple Centre Històric

- Fotocòpies
- Multicòpies
- Fotocòpies en color
- Còpies de plànols
- Plastificacions
- Enquadernació ràpida
- Revistes i fullets
- Impressió làser
- Impremta ràpida
- Termografia
- Servei de telefax
- Fotocòpies en paper ecològic reciclat 100%
- Venda de paper reciclat
- Servei de recollida i entrega a domicili
- Professionalitat total

MODEL D'ESCOLA PÚBLICA I ENSENYAMENT CONCERTAT

Tomeu Mascaró

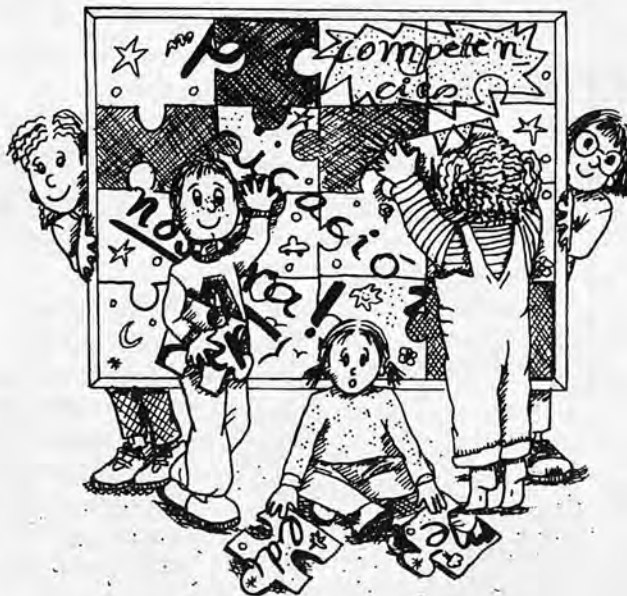
Membre de la Comissió Executiva de l'STEI

Fa uns dies en Pío Maceda, membre històric de la confederació d'STEs i excel·lent conversador, publicava en el diari EL PAÍS un article on feia una reflexió que m'agradaria recordar. Deia que el ministre socialista Maravall havia defensat els concerts, davant el rebuig dels sectors progressistes i de les exigències de la patronal, amb la voluntat de fer possible la integració dels centres privats que ho volguessin en l'oferta educativa que l'Estat ha de garantir.

La realitat va ser molt distinta. L'actuació de la Administració vers els titulars de l'ensenyament privat no va ser tant progressista com semblaven els principis generals de la LODE. L'enyorada homologació funcional amb l'ensenyament de titularitat pública no s'ha produït i els treballadors i treballadores de l'ensenyament concertat es troben decebuts i desorientats.

A hores d'ara, la situació encara s'ha complicat una mica més. L'arribada al poder del PP i la seva política neoliberal ha encès l'alarma: les hordes dels bàrbars en el poder amenacen els serveis públics. El capital somriu i fa la seva. Les

forces progressistes parlen de bel·ligerància davant el nou marc sociopolític i, fins i tot, n'hi ha que, oblidant la feblesa participativa dels treballadors i de les treballadores (antics subjectes revolucionaris), la hipo-

crecia dels partits polítics (sotmesos a les campanyes publicitàries), la subordinació del poder polític al poder financer, l'opressió que exerceix el poder mediàtic, l'obsessió de l'esquerra per trobar i no cercar una

casa comú, demanen la lluita final i la rescinció dels concerts. I és això últim allò que més em preocupa.

Em preocupa que l'afany mobilitzador dels darrers mesos en contra de la privatització dels serveis públics hagi oblidat, tal vegada deliberadament, els treballadors i les treballadores de l'ensenyament concertat.

Sembla com si es volgués identificar model d'Escola Pública i l'actual escola de titularitat pública gestionada per l'Administració d'esquenes a la comunitat educativa; com si els serveis públics fossin sinònim de serveis amb finançament públic però gestionats pels interessos polítics d'aquells que interinament ocupen la direcció de l'Administració Pública.

¿No és cert que el model d'Escola Pública que defensam suposa el desenvolupament d'una única xarxa escolar que representi una alternativa a l'escola actual? No es pot obviar que l'ensenyament privat suposa a les illes l'escolarització de quaranta-cinc mil alumnes, quasi un quaranta per cent de la població escolar, que dona feina a més de dos mil treballadors i treballadores i que amb prou feines significa una sisena part del pressupost educatiu de les Balears.

Ara que parlem de transferències educatives seria un bon moment per tornar a reflexionar sobre quin tipus de servei educatiu volem i sobre quines passes és imprescindible donar per aconseguir-ho.

Crec que és el moment de recordar la necessitat de relativitzar la importància de l'escola com a element transformador de la societat. És ben cert que el capitalisme té altres mitjans més

fiables que l'escola per configurar ideològicament, políticament i social els individus. Però tampoc no hem de minimitzar el seu paper dins aquest àmbit. Hem de reconsiderar la realitat educativa.

És evident que la gestió d'un servei públic com és l'educació no pot quedar en mans de la iniciativa privada. És també evident que el fort increment quantitatiu i qualitatiu dels centres de titularitat pública tampoc no ha significat un vertader avanç en el Model d'Escola Pública. És per això que cal allunyar-se de les anomenades guerres escolars. És el moment de sumar esforços, de lluitar contra la privatització del servei educatiu. I això suposa donar una passa endavant en la reivindicació d'homologar funcionalment tot l'ensenyament sostingut amb fons públics. Ja he dit abans que les expectatives que es varen crear amb la LODE d'aconseguir una vertadera integració de les dues xarxes educatives i superar la dicotomia privat/públic no ha estat possible. I no ho ha estat per mor de la manca d'una llei suficientment progressista sinó per la manca d'una actitud política sufici-

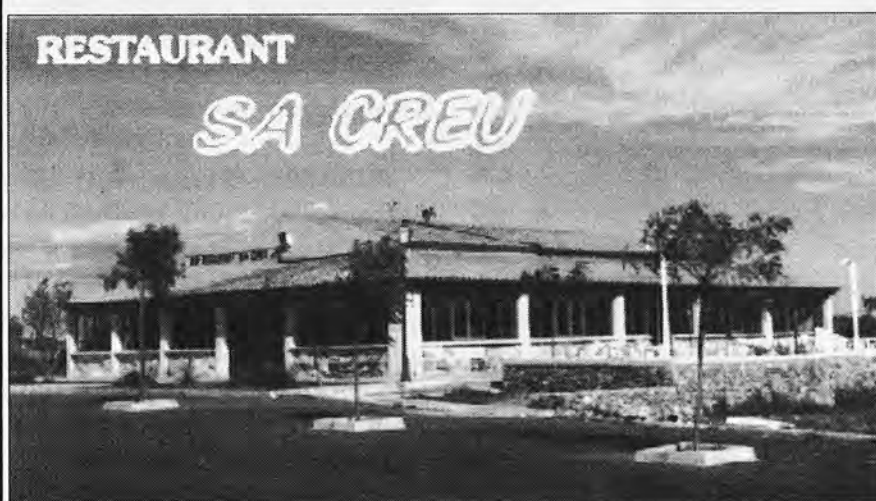
entment progressista. És hora de saber si, una vegada transferides les competències educatives, la comunitat escolar tindrà la capacitat d'incidència suficient per fer possible una política educativa progressista que, des de l'esquerra, té uns irrenunciables: gestió democràtica i components pacifistes, ecologistes, no sexistes, no discriminatoris, etc.

**Preocupa que l'afany
mobilitzador dels darrers mesos
en contra de la privatització dels
serveis públics hagi oblidat, tal
vegada deliberadament, els
treballadors i les treballadores
de l'ensenyament concertat**

El vertader problema és determinar qui pot donar aquest servei. Descartam que ho pugui fer la iniciativa privada, seria contradictori amb la definició de servei públic. No podem deixar l'organització d'una prioritat social a un sector que només està interessat pels guanys. Si descartam també la possibilitat que un Estat agònic pugui garantir aquests tipus de prestacions, la cosa es complica un poquet més. Com articulam el sistema de prestacions de serveis públics? Un anarquista ens respondria que la solució és l'organització, l'organització de la comunitat que rep aquesta prestació. Tal vegada és hora de fer una passa endavant. Pensau-hi. □

**CUINA MALLORQUINA
MENÚ DIARI**

**BATEJOS - NOCES - COMUNIONS
MENJARS D'EMPRESA**

SALES CLIMATITZADES

Ctra. Manacor - Inca, km. 9 · Tel. 83 02 46 · 07520 PETRA

ENTREVISTA

• • •

Pablo Gentili, Professor de la Universitat de Río de Janeiro

Durant la Cimera Internacional d'Educació, hem tingut l'honor de participar en una sèrie de magistrals conferències impartides pel doctor Michael Lowy, de la Sorbona de París; Bruno Trartin, de la Confederació Italiana de Treball; Gilberto Guevara Niebla, Director Revista 2001 de Mèxic i el nostre entrevistat, el senyor Pablo Gentili de la Universitat de l'Estat de Río. Les dissertacions tractaren sobre l'adopció de polítiques neoliberals a Llatinoamèrica i la seva incidència en els sistemes educatius.

PISSARRA.- Senyor Gentili, entre els conceptes exposats pel Dr. Lowy destacam que el neoliberalisme és un instrument més de la política hegemònica del món capitalista i que el neoliberalisme està al servei de la irracionalitat mercantil. Des del punt de vista de l'educació, quines són les primeres conseqüències d'aquestes polítiques?

SR. GENTILI.- Els neoliberals propugnen la privatització dels serveis educatius, perquè mantenen que els sistemes educatius s'enfronten avui a una profunda crisi d'eficiència, eficàcia i productivitat. Alguns països llatinoamericans han servit de laboratori experimental amb resultats aparentment miraculosos.

PISSARRA.- Vol dir això que la cobertura educativa a Llatinoamèrica ja és total?

SR. GENTILI.- Vull dir que pel neoliberalisme el procés d'expansió de l'escola durant la segona meitat del segle ocorre de forma accelerada sense que aquest creixement tingui garantida una distribució eficaç dels serveis.

PISSARRA.- Aleshores, què és el que produeix la crisi escolar?

SR. GENTILI.- Per al neoliberalisme la crisi és produïda per l'expansió desordenada i anàrquica que els sistemes educatius vénen sofrint en els últims anys. És una crisi de qualitat, derivada de la improductivitat que caracteritza les pràctiques pedagògiques i la gestió administrativa de la gran majoria dels establiments escolars.

PISSARRA.- Si el neoliberalisme valora d'aquesta forma la qualitat de l'ensenyament, cap a on ens porta aquesta idea?

SR. GENTILI.- Ens porta a la idea que l'existència de mecanismes d'extensió i d'integració escolar són el resultat clar i directe de la pròpia ineficàcia de l'escola i de la profunda incompetència dels que hi treballen. Com veus, totalment inacceptable des del nostre punt de vista. Podem dir que des del punt de vista neoliberal es tracta d'una crisi gerencial i no de democratització.

PISSARRA.- Aquesta concepció què significa per a l'escola?

SR. GENTILI.- La subordinació de la democratització de l'escola a una reforma administrativa del sistema escolar orientada per la necessitat d'introduir mecanismes

que regulen l'eficàcia, la productivitat, etc.

PISSARRA.- Tot això sona a tecnocràcia, a fals discurs. Sembla que el neoliberalisme entén la qualitat educativa en el més pur estil mercantil.

SR. GENTILI.- Efectivament, des d'aquest punt de vista, fins i tot en els països més pobres no falten escoles: falten millors escoles; no falten professors: falten professors més qualificats; no falten recursos econòmics per facilitar polítiques que afavoreixin l'educació, sinó més aviat al contrari: és necessària una major distribució dels recursos existents.

PISSARRA.- Es veu que és el discurs que predomina tant a Llatinoamèrica com a Europa i, pel que es veu i es sent en altres fòrums internacionals, és la política aplicada mundialment. Després de tot el que acaba de dir, què és per al neoliberalisme la transformació de l'escola?

SR. GENTILI.- Ja he comentat que per al neoliberalisme és una transformació gerencial i això significa un canvi substancial en les pràctiques pedagògiques, que han de ser més eficients. Reestructurar el sistema educatiu per flexibilitzar l'oferta edu-

cativa; promoure un canvi cultural no menys profund en la gestió; redefinir el perfil del professorat, requalificant-lo de bell nou, i, a més, dur a terme una àmplia reforma curricular.

PISSARRA.- Com explica el neoliberalisme la crisi del sistema educatiu?

SR. GENTILI.- La seva tesis és que l'escola funciona malament per la manca d'un vertader mercat educatiu. Construir tal mercat constitueix un dels grans desafiaments de les polítiques neoliberals en el marc educatiu. La competència interna i el desenvolupament d'un sistema que tingui com a base el mèrit i l'esforç individual poden promoure els mecanismes fonamentals que garanteixen l'eficàcia dels serveis que s'ofereixen.

PISSARRA.- Però això és reduir-ho tot a simple mercat. On queden els valors socials, els principis de solidaritat, etc.?

SR. GENTILI.- Efectivament, per a ells tot és mercat, i la crisi és fruit de la disfunció de la noció de ciutadania tota vegada que, si aquesta es basa en el concepte universal i universalitzant dels drets humans (polítics, socials, econòmics, culturals, etc.), generarà un consum de falses promeses.

PISSARRA.- Aleshores, pel neoliberalisme, quins són els vertaders culpables de la crisi educativa?

SR. GENTILI.- El vertader culpable de la crisi educativa és l'Estat assistencialista, amb el suport de totes aquelles organitzacions que defensen el dret igualitari a una escola pública de qualitat; principalment els sindicats del professorat.

Per tant, des de la perspectiva neoliberal, l'Estat i els sindicats són els principals responsables de la crisi. Però la societat no

queda al marge, ja que és culpable en la mesura en què les persones accepten com a natural i inevitable l'«status quo» establert pel sistema improductiu de l'estat intervencionista.

De forma clara i senzilla: l'escola funciona malament perquè les persones no reconeixen el valor del coneixement; els professors treballen poc i no s'actualitzen, són mandrosos; els alumnes fingeixen estudiar quan, en la realitat perden el temps, etc.

En fi, per als neoliberals es tracta d'un problema cultural provocat per la ideologia dels drets socials.

PISSARRA.- Durant la Cimera hem comprovat que existeix un consens estratègic entre polítics, tecnòcrates i intel·lectuals conservadors sobre la manera d'afrontar la crisi educativa. Ens podria dir quines serien les «receptes» que proposen?

SR. GENTILI.- Miri, els objectius serien:

- a) Establir mecanismes de control i avaluació de qualitat dels serveis educatius.
- b) Articular i subordinar la «producció educativa» a les necessitats establertes pel mercat de treball.

ció educativa» a les necessitats establertes pel mercat de treball.

c) Flexibilitzar les formes de contractació i les retribucions salarials dels docents, però al mateix temps, desenvolupar sistemes estatals d'avaluació.

PISSARRA.- Com ha repercutit la implantació d'aquestes polítiques a Llatinoamèrica?

SR. GENTILI.- De forma terrible, ja que ha deixat nacions més pobres, més excloents i més polaritzades. Això està provocant un enfrontament de tots contra tots per aconseguir la supervivència en una societat dominada per l'economia, lligada pel pagament d'interessos excessius pel deute extern, en detriment dels salaris i la qualitat de vida de la població.

Aquestes polítiques incrementen la desigualtat social, racial i sexual, repro-

duint els privilegis de les minories. Agreuen l'individualisme i la competència salvatge, trencant així els llaços de solidaritat col·lectiva, i intensifiquen un procés antidemocràtic de selecció natural on els millors triomfen i els pitjors perden.

Davant aquest panorama, podem dir que la resposta del neoliberalisme és simplista i enganyosa, ja que promet mercat quant, en realitat, és en la pròpia configuració del mercat on es troben les arrels de l'evolució de les desigualtats.

El neoliberalisme no diu res sobre com actuar contra les causes estructurals de la pobresa; al contrari, actua intensificant-les.

PISSARRA.- Podem parlar que la globalització queda reduïda a mera economia i l'educació, a pur mercat?

SR. GENTILI.- Efectivament, els grups de poder econòmic pressionen als governs per tal que els països en vies d'integració continguin o redueixin la despesa social. Això es veu com el culpable del dèficit públic. Reduir la despesa social és la sortida segons aquests centres de poder econòmic per aconseguir l'equilibri econòmic. Això ens duu a matisar ja que no és el mateix a Espanya, Alemanya, etc. que a Llatinoamèrica; l'estat de benestar no ha existit mai a Llatinoamèrica.

Llatinoamèrica es caracteritza més per polítiques populistes el fracàs del qual és més ràpid que el social democràtic europeu. Però les polítiques econòmiques d'un i altre costat de l'Atlàntic per estabilitzar l'economia són les mateixes: reduir les polítiques socials, reduir el tamany de l'estat. Això seria una precondition per crear una integració econòmica mundial més saludable.

PISSARRA.- A Espanya no es parla tant de la privatització del servei com de la privatització de la gestió educativa.

SR. GENTILI.- Pens que hem de ser prudents en parlar de privatitzacions de l'educació, en el sentit estricte de les privatitzacions d'empreses productives de l'estat.

Difícilment algun empresari o grup empresarial comprarà el sistema educatiu a l'estat, tal com poden fer amb Telefònica, o les companyies elèctriques. Però sí que existeixen polítiques privatitzadores. Però, què és el que està passant a Llatinoamè-

poder per captar recursos en la societat. Aleshores, què és el que passa? Ningú no ha venut les escoles, però quina és la realitat? L'escola no té recursos, la comunitat es troba en la necessitat de mantenir la seva institució educacional i, per altra banda, es veu autoritzada a poder captar recursos de la comunitat. Aleshores, quines conclusions podem treure de les polítiques que hem anomenat de descentralització educativa a Llatinoamèrica? Doncs que els municipis

més pobres es veuen obligats a captar recursos en la seva pròpia comunitat per mantenir l'escola. I aquesta és una manera de privatitzar l'escola en la mesura en què és la societat civil la que ha de mantenir la responsabilitat que l'Estat va delegar en el municipi i aquest en la societat.

PISSARRA.- A Espanya la LOPEGCE permet la captació de recursos. Actualment estam immersos en un procés de transferències dels sistema educatiu a les comunitats autònomes. Tothom les vol i les demana. Quines diferències respecte a Llatinoamèrica heu pogut observar en aquest procés?

SR. GENTILI.- El neoliberalisme juga amb una trampa molt complexa. De fet, en el cas llatinoamericà, el neoliberalisme descentralitza la gestió de recursos. Això vol dir: «Si vosaltres no teniu diners per finançar les escoles, nosaltres us autoritzam a buscar recursos en el mercat». Aquesta és l'única cosa que s'ha descentralitzada.

Aquesta demanda de descentralització per part dels sectors democràtics suposa que els centres tinguin més poder en la gestió pedagògica. Gestió que a Llatinoamèrica no s'ha descentralitzada. Els governs han centralitzat de forma brutalment autoritària la reforma curricular. De

rica? Les institucions educatives no tenen els recursos financers necessaris per mantenir en funcionament les institucions. La descentralització sempre permet que l'administració autònoma dels centres pugui ser també l'administració autònoma dels recursos, que els centres puguin tenir

tal manera que alguns governs han contractat equips de tècnics professionals, algun d'ells molt competents, d'altres països, per exemple Espanya, per realitzar la reforma curricular. El llibre blanc de la reforma espanyola es va convertir en la Bíblia per als ministres d'educació de Llatinoamèrica. Els mateixos ministeris que transferirien als municipis la responsabilitat per finançar l'educació centralitzaven de forma autoritària la reforma curricular, sense permetre que les escoles discutissin el contingut del coneixement oficial, el contingut de les matèries, de les disciplines del pla curricular, etc. De tal manera que alguns governs han contractat equips de tècnics, de professionals, alguns d'ells molt competents, d'altres països, per exemple Espanya, per realitzar la reforma curricular.

PISSARRA.- Con es pot adequar una reforma teòrica feta a Espanya a una altra realitat? (Més encara si tenim en compte que es podria parlar de fracàs de la reforma a Espanya per manca de participació del professorat i per manca d'una llei de finançament adequat.

SR. GENTILI.- Els contactes amb companys i companyes que treballen a Espanya ens poden donar arguments per a la crítica, tota vegada que els problemes que vosaltres reconeixíeu a Espanya, són els mateixos que estem reconeixent nosaltres aquí, quan s'apliquen les mateixes receptes que varen fracassar a Espanya i que fracassaran aquí de manera més estrepitosa perquè les nostres condicions són molt pitjors. Li posaré un exemple: el tema de la psicologització de la reforma, és a dir, un excés d'èmfasi en els aspectes psicològics que ja va ser una crítica que es va formular a la proposta de l'equip de Coll. Aquesta «psicologització» dels problemes pedagògics, en un context d'històrica discriminació educativa com la que tenim a Llatinoamèrica.

En el Brasil hi ha 30 milions d'analfabets, l'enorme majoria dels alumnes no ar-

riba a acabar l'escola primària. No existien possibilitats de mantenir una escola de qualitat per a la majoria, ni tan sols es garanteix per a aquests sectors la permanència en el sistema. No és tan sols una qüestió de qualitat sinó de quantitat. Se'ls expulsa del sistema educatiu. Aleshores, com es pot veure, nosaltres estem vivint la «psicologització» de la reforma en un context de brutal exclusió educacional. Aquí ni tan sols està garantit l'accés a l'escola per a la gran majoria de nins. La nostra situació és pitjor encara, en el sentit que estem en unes condicions materials diferents a les d'Espanya. Això és el que converteix la nostra reforma en més cínica encara, i en molt més cínica l'acció dels nostres intel·lectuals que li donaren suport, que foren absolutament insensibles a una realitat social que no es pot desconèixer si es vol fer una política educativa democràtica. Que és una realitat de milions de nins i nines, de mestres que cada dia tracten de mantenir una sistema educatiu públic, que es verifica com un sistema profundament incentiu-discriminatori, marginalitzador. Salaris de misèria, condicions de treball i materials miserables en les nostres escoles. Aquesta és la situació, i sobre aquesta realitat es va imprimir una reforma absolutament centralitzadora, tota vegada que aquests mestres, aquests pares, aquestes associacions de mestres mai no foren consultades a l'hora de discutir la reforma curricular.

PISSARRA.- Això ens porta a reflexionar sobre la importància que s'està donant als tècnics, i sobre la deshumanització de l'educació amb tants de tecnòcrates dins les aules.

SR. GENTILI.- Sí, crec que això és important, ja que avui estem vivint la tornada al vell tecnicisme. Semblava oblidat, però avui torna amb noves vestidures, noves màscares. Segons el darrer diagnòstic, la crisi educativa és una crisi de gerència del sistema educatiu, d'eficàcia. La possi-

bilitat de superar aquesta crisi passa per la capacitat que els governs tinguin d'aplicar algunes receptes tècniques que són universals. Això revaloritza la funció del tècnic, com a individu aparentment neutral que treballa en qualsevol context, no importa la realitat perquè la recepta és universal i aplica una sèrie de passos i de criteris que tindran un efecte segur i màgic en la millora de la qualitat de l'ensenyança. Però això és fals. Ho ha estat en els països industrialitzats i molt més encara en els del tercer món. No és veritat que els tècnics siguin treballadors neutrals, que només apliquin receptes.

El llibre blanc de la reforma espanyola es va convertir en la Bíblia per als ministres d'educació de Llatinoamèrica

PISSARRA.- És curiós això ja que a Espanya actualment hi trobam gent que ha estat treballant en administracions de caràcter socialista i encara hi són perquè resulta que són tècnics.

SR. GENTILI.- Aquesta és l'essència del tecnòcrata. No té compromís polític. Li manca el respecte per la història, la idiosincràsia, i les característiques d'un poble. Posau d'exemple el dels equips tècnics que han vingut a aplicar la reforma a Brasil. Us imaginau que jo proposés el currículum per a Catalunya?

La resposta d'aquesta gent és: «Nosaltres som tècnics; tenim una preparació i uns coneixements que els ajudaran i que garanteixen uns resultats positius». Sota aquesta concepció tecnòcrata, fer un currículum a Espanya és el mateix que fer-lo a l'Argentina o Brasil. Però nosaltres, que treballam a l'escola, sabem que això és absolutament fals. No, no és el mateix fer un currículum per Espanya, que fer-lo per un altre lloc. Tinguem en compte, a més a més, que cap

currículum no tindrà èxit si no es fonamenta en una construcció col·lectiva en la qual participen els mestres, els pares i les entitats socials. Això no és un democratismes absurd, és la realitat concreta. Les reformes que no accedeixen a la participació social, fracassen; són autoritàries i contradiuen qualsevol principi democràtic. Això és el que el neoliberalisme ha fet a Llatinoamèrica.

Les reformes que no accedeixen a la participació social, fracassen; són autoritàries i contradiuen qualsevol principi democràtic. Això és el que el neoliberalisme ha fet a Llatinoamèrica

PISSARRA.- De quina manera el professorat, sindicats i altres institucions civils podríem ajudar a contrarestar aquestes polítiques?

SR. GENTILI.- Aquesta és la pregunta del milió, al manco pels que vivim en un ambient sindical. Analitzar les reformes neoliberals ens permet de reconèixer un factor que ha estat central en les polítiques neoliberals: el factor cultural. El neoliberalisme està tenint èxit no solament perquè aplica una sèrie de receptes (proposta de reformes, transformació de les institucions econòmiques, jurídiques, administratives...), sinó també perquè transforma la mentalitat de les persones. En el neoliberalisme hi ha un component neoliberal molt fort. Aquest s'ha transformat en el sentit a través del qual la gent analitza la pròpia vida, les seves institucions, l'educació dels seus fills... i, a partir d'això, defineix les seves expectatives de vida. Ha transformat la nostra manera de pensar. Aquesta cosa revaloritza la funció del sindicat; ara el sindicalisme no té només el desafiament de

crear programes alternatius, de demostrar la possibilitat de transformar les institucions, sinó que ha d'afrontar la batalla cultural. S'ha de crear una nova cultura, s'ha de treballar per una redefinició de l'ètica ciutadana, de l'espai públic, de la possibilitat de crear una democràcia vertaderament substantiva.

Pens que el paper del sindicat s'enforteix a partir del reconeixement que la lluita s'està donant tant al nivell de les propostes i de les polítiques, com en el de la cultura del sentit comú. Hem de crear un nou sentit comú, democràtic, dels drets, de la ciutadania, de la igualtat.

Aquesta lluita cultural dels nostres sindicats es veuria altament enriquida per l'intercanvi internacional. Hem de recuperar el nostre vell internacionalisme; o sigui, s'ha de començar a reconèixer que si el neoliberalisme és un projecte mundial, també li hem d'oposar un projecte mundial que reconegui els nostres èxits, i que els nostres fracassos podran orientar-se en un sentit positiu si coneixem els èxits i fracassos dels nostres veïns, dels nostres companys d'altres països i continents. La possibilitat d'intercanvis de professorat d'Espanya i Llatinoamèrica enriquiria la nostra lluita. Nosaltres aprendríem de les vostres experiències en el context de la reforma que s'ha anat desenvolupant durant els darrers anys. Per altra banda, vosaltres també podríeu reconèixer que a l'altra costat de l'oceà, a partir de les condicions de misèria i d'exploatació i de marginalitat que aquí existeixen, també hi ha professors disposats a lluitar per una escola pública, democràtica i de qualitat, i que poden aportar les seves experiències de lluites, resistències i de propostes de projectes de futur. Crec que és fonamental recuperar l'internacionalisme democràtic. El pitjor que podem oposar a la globalització excoent del neoliberalisme, és el provincialisme, que consisteix en tancar-se en les pròpies fronteres locals, sense conèixer les experiències actuals d'aquells que han estat lluitant pels mateixos ideals amb les mateixes esperances.

PISSARRA.- Durant aquests dies hem comprovat com estan sorgint, tant a Europa com a Amèrica Llatina, moviments sindicals alternatius a les grans centrals. Com contempla aquests moviments?

El paper del sindicat s'enforteix a partir del reconeixement que la lluita s'està donant tant al nivell de les propostes i de les polítiques, com en el de la cultura del sentit comú. Hem de crear un nou sentit comú, democràtic, dels drets, de la ciutadania, de la igualtat

SR. GENTILI.- A Llatinoamèrica s'ha de renovar el sindicalisme; la nova realitat demana la redefinició de les nostres institucions. A Llatinoamèrica això es considera una heregia; però és necessari renovar les nostres institucions sindicals, per fer més dinàmica la lluita, per afrontar noves formes de resistència, per conèixer allò que el sindicalisme no sempre ha reconegut: que la realitat és canviant, i que, per això, nosaltres també hem de canviar. No podem seguir aplicant les mateixes receptes que en el passat. No hem d'abandonar els nostres ideals, però els hem de dotar d'una nova força, de nous continguts i un nou impuls. És el gran desafiament del sindicalisme que ens col·loca davant un sindicalisme combatiu, amb idees, amb respostes, amb capacitat de resistència de cara a un futur que esperam que sigui molt millor que la realitat que estam vivint ara.

PISSARRA.- Aleshores, com es pot actuar contra aquestes polítiques tan perniciosos per a la majoria de la població, i especialment per a l'educació?

SR. GENTILI.- La lluita és enorme i complexa. La primera cosa que diria és que l'esquerra, el sindicalisme, l'escola no han de ser arrasats pel pragmatisme conformista i neoliberal. El neoliberalisme no és l'única opció possible a la crisi.

Crec que és fonamental recuperar l'internacionalisme democràtic. El pitjor que podem oposar a la globalització excloent del neoliberalisme, és el provincialisme

Els que treballam en el camp de l'educació hem de tenir en compte que el neoliberalisme ens deixarà unes escoles molt pitjors que les que tenim ara. No es tracta d'un problema de qualitat pedagògica, sinó que les escoles seran més excloents. La nostra intel·ligència pessimista ha de con-

siderar críticament aquest sistema que lluita contra l'educació de les majories, i el nostre optimisme ens ha de mantenir actius en la lluita contra un sistema d'exclusió social que trenqui les bases que aguanten la democràcia: el dret a l'educació com a pre-requisit bàsic per conquistar la ciutadania, una ciutadania plena que només pot concretar-se en una societat radicalment igualitària.

PISSARRA.- Per acabar, quin missatge ens voleu deixar?

SR. GENTILI.- Que els sindicats del professorat, els educadors i la societat en general no ens quedem aturats, que lluitem. Hem de crear un nou consens, diferent del neoliberalisme, que reconegui que els drets humans i socials no es negocien, perquè els drets que són per uns pocs, són privilegis. Finalment, vull posar especial èmfasi en la proclamació que l'educació només és eficaç si és igualitària, pública, gratuïta i laica. □

Pablo Gentili va nèixer a l'Argentina i resideix actualment al Brasil.

Professor de la universitat de l'estat de Rio de Janeiro.

Ex becari-investigador del DAAD (Alemanya) i de la FLACSO (programa argentí).

Autor de les obres següents:

- *Poder econòmic, ideologia y educación.*

- *Proyecto neoconservador y crisis económica*

- *Pedagogía de la exclusión*

- *Escuela sociedad anónima*

- *Cultura, política y currículum. Ensayos sobre la crisis de la escuela pública.*

Torre de l'Amor, 4 Apartat 142 E-mail: editorial.moll@oce.es
Tel. (971) 724176 Fax 726252 Comandes Tel/Fax (971) 761422
07001 Palma de Mallorca <http://www.ocea.es/home.htm>

LLIBRES DE LENGUATGE

Tot un sistema d'aprenentatge fet per autors mallorquins pensant en les necessitats pedagògiques de les nostres escoles

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Primer curs: ANSA PER ANSA. QUADERNS 1,2,3.

Elisabet Abeyà, Maria Fortuny, Assumpta Mascaró i Andreu Terrades. Dotats amb fitxes de treball i Guia del mestre.

Iniciació a la lectura: *DE MICA EN MICA*. Sèrie de 20 llibrets de lectura progressiva. Text de Ramon Bassa. Dibuixos d'Aina Bonner.

Sèrie ALBA. Cada llibre acompanyat de la seva guia didàctica
Autors: Ramon Bassa, Miquel Cabot, Ramon Díaz, Joan Lladonet i Immaculada Pastor.

Segon curs:	ALBA	2
Tercer curs:	ALBA	3
Quart curs:	ALBA	4 (sortida imminent)
Cinquè curs:	ALBA	5 (en preparació)
Sisè curs:	ALBA	6

Llibres de lectura:

Col·leccions *AIXÒ ERA I NO ERA*, *TITELLES*, *TIRURANY* i *SOL ALT*

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA E.S.O.

Cada llibre acompanyat de la seva guia didàctica

Autors: Ramon Bassa, Miquel Cabot, Ramon Díaz, Joan Lladonet i Immaculada Pastor

Primer curs:	LENGUA CATALANA 1
Segon curs:	LENGUA CATALANA 2
Tercer curs:	LENGUA CATALANA 3 (sortida imminent)
Quart curs:	LENGUA CATALANA 4 (en preparació)

Llibres de lectura:

Col·leccions *SOL ALT*, *LA FINESTRA*, *ILLES D'OR* i *BIBLIOTECA BÀSICA DE MALLORCA*

LA UNIVERSITAT: ELEMENT CLAU EN EL PROCÉS DE (RE)CONSTRUCCIÓ NACIONAL

Bernat Joan i Mari

Què s'espera des del nacionalisme d'alliberament, a les nostres illes, de la Universitat de les Illes Balears (UIB)?

En primer lloc, que la UIB sigui una universitat incardinada en el país, i compromesa en el procés de (re)construcció nacional. La reivindicació d'una universitat catalana ha estat clau en èpoques crítiques com, per exemple, els inicis de la transició de la dictadura franquista a la democràcia actual, al nostre entendre encara prou insuficient. Incardinació en el país implica no només acceptació dels avanços que es vagin produint en l'estatus legal de la llengua i de l'autonomia (cosa que no ocorre en el comú del funcionariat), sinó també que vagi una mica per davant d'aquests plantejaments. En els casos de normalitzacions lingüístiques i nacionals reeixides, la universitat ha jugat molt sovint un paper capdavanter en el procés de recuperació. Com element dinàmic de la societat no es pot permetre d'anar arrossegada pels esdeveniments ni a mercè d'una dinàmica merament exterior, sinó que ha d'articular els mecanismes necessaris per poder incidir en el conjunt de la societat i per poder-hi efectuar transformacions decisives.

En el nostre cas, en què domina l'aliocèntria i la diglòssia és també especialment important de poder comptar amb una universitat autocentrada, una universi-

tat que es vegi de i des de les illes Balears i Pitiüses, de i des dels Països Catalans, ben connectada amb la resta d'universitats catalanes i d'arreu del món, sense intermediaris innecessaris. La pràctica quotidiana en aquest sentit ha de constituir un exemple per al conjunt de la societat del nostre arxipèlag.

**La universitat que volem:
autocentrada, que recuperi
l'esperit crític i que sigui lloc on
primi la qualitat**

Construir una universitat catalana i universal implicarà profundes transformacions, tant en la llengua més habitual en l'activitat acadèmica o en els llibres de text més usats com en els continguts que s'hi exposin acadèmicament. Hem de ser conscients que el context dins el qual estam ficats (involuntàriament, almenys part de nosaltres) no constitueix precisament la punta de llança quant a actitud favorable a la investigació, a la innovació, a la modernitat i a la llibertat d'esperit.

La universitat, per tant, ha de jugar un paper primordial en el procés de (re)cons-

trucció nacional dins la nostra societat.

En segon lloc, la universitat ha de recuperar l'esperit crític. Tradicionalment, la llibertat d'esperit, la circulació d'idees i la innovació investigadora han fet de la universitat un àmbit on l'esperit crític s'hi desenvolupa pràcticament sense entrebancs. Des de fa temps, en la universitat, com a institució, considerada d'una manera general, hi podem observar un considerable anquilosament, una mena de paràlisi que fa que la innovació i la crítica s'hagin hagut de desplaçar cap a d'altres àmbits. La universitat ha de recuperar, doncs, el timó que li pertoca d'institució crítica.

I, en tercer lloc (encara que, òbviament, no darrer, perquè els tres aspectes són igualment fonamentals), hem d'aconseguir una universitat on prima la qualitat. La incorporació de les noves tecnologies, el contacte freqüent amb universitat d'arreu d'Europa i del món, els intercanvis amb aquells centres on es produeixi investigació punta i la racionalització dels recursos interns constitueixen elements necessaris perquè la nostra universitat pugui acomplir les dues funcions bàsiques a què fèiem referència més amunt.

A l'hora de racionalitzar els recursos, s'ha de tenir en compte, per exemple, que és important que, un cop creades les extensions de Menorca i de les Pitiüses, aquestes funcionin realment, amb uns mitjans semblants als que necessita qualsevol facultat o escola universitària per tal de funcionar amb tota normalitat.

Mai la universitat no ha de constituir moneda de canvi en operacions més o menys propagandístiques. La mateixa comunitat universitària ho ha d'impedir. Encara que només sigui per allò que la lògica de la investigació, en la majoria dels casos funciona de forma diametralment oposada a la lògica de la propaganda. □

II Congrés de l'Escola Valenciana

Una delegació de l'STEI participà en el II Congrés de l'Escola Valenciana que es celebrà del 26 al 29 de març a València, organitzat per ESCOLA VALENCIANA - Federació d'Associacions per la Llengua, entitat cívica que actualment integra quinze associacions d'arreu de les comarques valencianes.

Al voltant de 600 congressistes, dels quals un 50% eren representants de Consells Escolars i uns 120 estudiants, han participat en aquest II Congrés.

El Congrés s'ha centrat en dues vessants. D'una banda, l'acadèmica, en la qual s'han celebrat 9 conferències marc, s'han presentat materials curriculars, propostes didàctiques i més de 60 comunicacions en les quals s'ha reflectit la preocupació per l'actual estat de l'escola valenciana. I d'altra banda, una vessant cultural, amb exposicions, balls, poemes, teatres, animació... Així mateix, s'han celebrat quatre taules rodones amb la participació de representants de la vida política i sindical, de pares i mares i mitjans de comunicació.

La UNESCO ha donat el seu suport al Congrés i ha presentat els programes "les escoles associades" i "Linguapax". Cal destacar la participació del director de l'Oficina Internacional d'Educació de la UNESCO, Juan Carlos Tedesco i la del president de la Corporació de Salut i Hospi-

Raimon durant l'obertura del congrés

tals Públics de Nova York, Luis Rojas Marcos.

El president del II Congrés, Vicent Romans, ha valorat positivament la participació, tot destacant que "l'escola valenciana i tot el plantejament pedagògic que impli-

ca, és una realitat que any darrere any es consolida i s'eixampla, malgrat l'actitud del govern valencià de desinterès, silenci o enfrontament"

De les conclusions aprovades en aquest II Congrés podem destacar:

Pel que fa a l'ensenyament:

Exigir una planificació de l'oferta educativa en valencià que faça previsions a curt i mig termini per tal que els programes d'ensenyament en valencià i d'immersió lingüística siguen generalitzats a tot el país, garantint la continuïtat de l'ensenyament en valencià des de l'educació infantil fins a la universitat.

En les comarques valencianes castellanoparlants cal l'aplicació d'uns programes que garantessen als xiquets i les xiquetes el seu dret a ser bilingües i no s'eludisca per a ells la possibilitat d'accedir a un plurilingüisme a partir de les dues llengües oficials.

Pel que fa a l'ús del valencià:

Exigir la planificació d'ofertes culturals i lúdiques de qualitat al voltant de l'escola que ajuden a valencianitzar l'entorn.

Així doncs: teatre, cinema, activitats de temps lliure, ràdio, televisió, jocs informàtics, etc. han de servir de referent en el camí cap a una societat educadora i valenciana.

Reclamar el coneixement del valencià en l'àmbit de la funció pública i demanar que els sindicats i les empreses afaïvoresquen plans de normalització. □

PISSARRA / Llibres

Poemas de la bahía

MESA TORÉ, José Antonio
Col. poesia de paper. UIB. Palma, 1997

Propuestas de educación

intercultural

JORDÁN, José Antonio
Ediciones CEAC. Barcelona, 1996

Las nubes eran blancas

SABIOTE, Diego
Col. poesia de paper. UIB. Palma, 1996

Club náutico

ROSALES, José Carlos
Col. poesia de paper. UIB.
Palma, 1997

Selección de poemas

BRINES, Francisco
Col. poesia de paper. UIB. Palma, 1997

Les flors de la claror

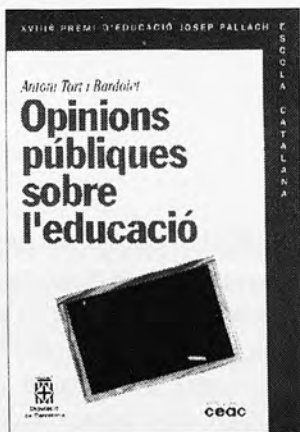
HUGUET, Damià
Col. poesia de paper. UIB. Palma, 1996

Poemas

DE LUCAS, Joaquin Benito
Col. poesia de paper. UIB.
Palma, 1996

Opinions públiques sobre l'educació

TORT I BARDOLET, Antoni
Ediciones CEAC. Barcelona, 1997

Deserts

PEYRÓ, Josep Pere
Col. Tespis. UIB. Palma, 1996

Casa Domar Flores

ARTICLES PER A ARTISTES

PAPERS PINTATS PINTURES

MARCS I MOTLLURES

Sant Miquel, 77
Tel. 72 14 83
07002 Palma de Mallorca

L'EDUCACIÓ CAP AL FUTUR

VILLALONGA

PROGRAMA D'ACTIVITATS 1997

- febrer** Dia 27, estrena de *Faust*, al Teatre Principal.
- març** Dia 1, sembrada d'un lladoner a la clastra de Can Sabater (Binissalem) el mateix dia del centenari del seu naixement.
Convocatòria de la Beca Lluís Alemany destinada a l'elaboració de la Bibliografia de/sobre Llorenç Villalonga.
- abril** Publicació del llibre *Escrips sobre Llorenç Villalonga*, de Damià Ferrà-Ponç, a càrrec de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, amb el suport del Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament de Binissalem.
Celebració del Col·loqui Llorenç Villalonga, a Binissalem. Organitzat conjuntament amb la Universitat de les Illes Balears i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Binissalem.
- juliol** Publicació del llibre *Cartes i articles de Llorenç Villalonga*, a cura de Jaume Pomar. Edició a càrrec de l'editorial Moll i amb el suport del Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament de Binissalem.
Estrena de *Diàlegs socràtics*, a Binissalem.
- octubre** Presentació del vídeo *Llorenç Villalonga*, produït per la Caixa de Balears "Sa Nostra" amb el suport del Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament de Binissalem.
Inauguració de tres sales (despatx de l'escriptor i exposició sobre la seva vida i obra) de la Casa Museu Llorenç Villalonga, a Can Sabater (Binissalem).
Itinerari Llorenç Villalonga.
- novembre** Publicació del llibre *Llorenç Villalonga i el seu món*, de Jaume Pomar, coeditat pel Consell Insular de Mallorca i Di7 edicions.
Inici de les visites escolars a l'exposició sobre Villalonga instal·lada a Can Sabater.
- desembre** Publicació de la Bibliografia de/sobre Llorenç Villalonga.
- ## 1998
- gener** Publicació de les Actes del Col·loqui Llorenç Villalonga.
- febrer** Estrena de *Mort de Dama*, al Teatre Principal.

**Consell Insular
de Mallorca**

Comissió de Cultura i Patrimoni Històric